

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ณัฐพัชร์ อินทศลิษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ธันวาคม 2562

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ณัฐพัชร์ อินทศิสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
ธันวาคม 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

School Administrative Guidelines for Developing 12 National
Core Values of Educational Opportunity Expansion Schools
under Uttaradit Primary Education Area Office 2

Nattapach Inthassing

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education Program (Educational Administration)
faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

December 2019

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ เรื่อง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

เขต 2

ของ

ณัฐพัชร อินทศสิงห์

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

()

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

()

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภา ธรรมสิทธิ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร. เขาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรืองเดช วงศ์หล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
ผู้วิจัย	ณัฐพัชร์ อินทศสิงห์
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธาภาส

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา พัฒนาแนวทางค่านิยมหลัก 12 ประการ และประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหาร สถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา จำนวน 25 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 173 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน นักวิชาการ ศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาวิถิพุทธ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 คน และระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้า งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก

12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 สภาพในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการอยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 แนวทาง ด้านที่ 2 ด้านการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย 7 แนวทาง และด้านที่ 3 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย 7 แนวทาง โดยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : โรงเรียนขยายโอกาส, ค่านิยมหลัก 12 ประการ, แนวทางการบริหารสถานศึกษา

Abstract

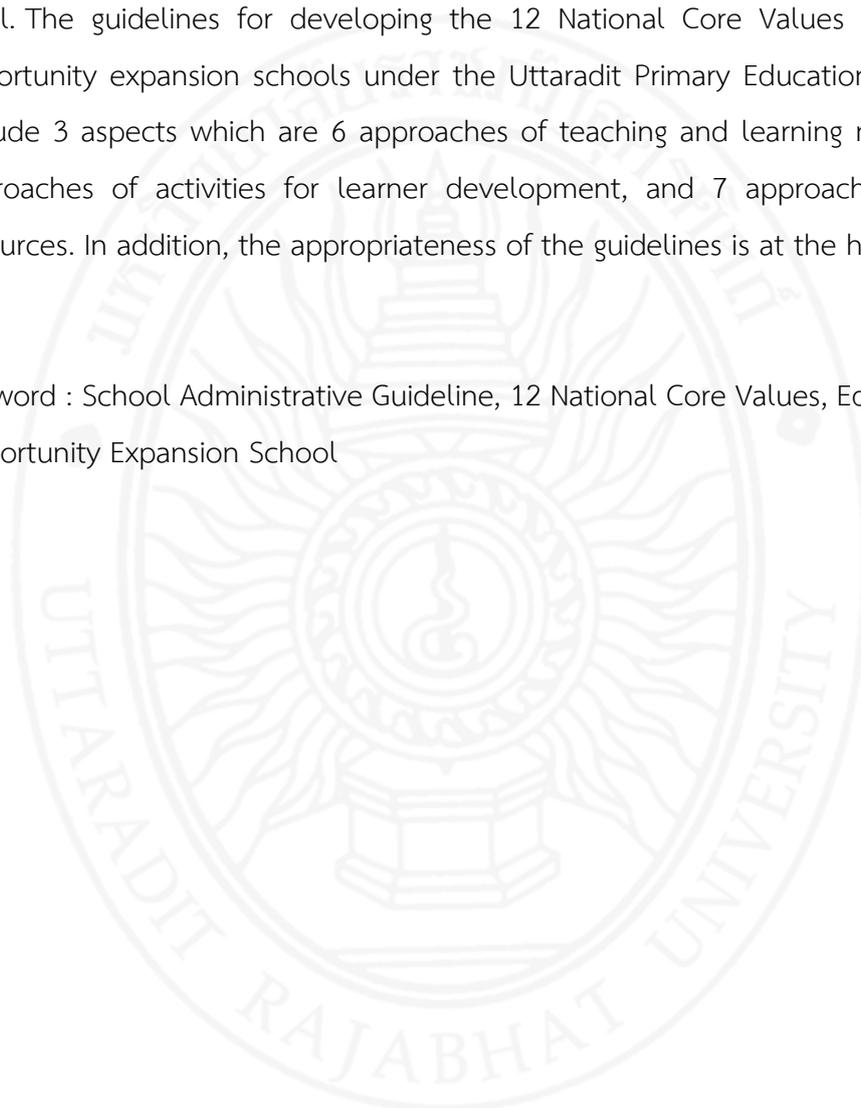
Title	School Administrative Guidelines for Developing 12 National Core Values of Educational Opportunity Expansion Schools under Uttaradit Primary Education Area Office 2
Author	Nattapach Inthassing
Degree	Master of Education Program (Educational Administration)
Advisor	Assistant Professor Dr. Yokkaew Kamolvoradej
Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Sukunya Rujimethabhas

The purposes of this research were to investigate the state and problems of school administration for developing the 12 National Core Values and to assess the appropriateness of the guidelines for developing the 12 National Core Values of educational opportunity expansion schools under the Uttaradit Primary Education Area Office 2. This research was divided into 3 phases. Phase 1: State and Problems of School Administration – the population included 25 school administrators and 173 teachers in educational opportunity expansion schools, 198 in total. Phase 2: School Administrative Guidelines for Developing 12 National Core Values – the sample selected by purposive sampling included a director of the Uttaradit Primary Education Area Office 2, an educational supervisor, an educator and 4 administrators of Buddhist educational opportunity expansion schools, 7 in total. Phase 3: Appropriateness Assessment of Guidelines for Developing 12 National Core Values – the sample selected by purposive sampling included 25 school administrators, 25 directors of Academic Administration Department, 25 directors of General Management Department, and 25 heads of Activities for Learner Development Department of educational opportunity expansion schools, 100 in total. The instruments used were a questionnaire and a focus group discussion. The percentage, mean, standard deviation and content analysis were the parameters used for

statistical analysis.

The results revealed that the state and problems of school administration for developing the 12 National Core Values of educational opportunity expansion schools under the Uttaradit Primary Education Area Office 2 are at a high level. The guidelines for developing the 12 National Core Values of educational opportunity expansion schools under the Uttaradit Primary Education Area Office 2 include 3 aspects which are 6 approaches of teaching and learning management, 7 approaches of activities for learner development, and 7 approaches of learning resources. In addition, the appropriateness of the guidelines is at the highest level.

Keyword : School Administrative Guideline, 12 National Core Values, Educational Opportunity Expansion School

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยดีจากความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธาภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้งและคณะผู้บริหาร ที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

อนึ่งตลอดเวลาของการทำวิจัย ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุน กำลังใจจากครอบครัวและญาติพี่น้องเสมอมา ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ณัฐพัชร์ อินทศสิงห์

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
นโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ.....	7
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ.....	22
บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	46

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2	68
ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยม หลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2	71
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
ภาคผนวก ข ขอนหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	93

ภาคผนวก ค	รายชื่อโรงเรียนขอเก็บข้อมูล	99
ภาคผนวก ง	หนังสือขอเก็บข้อมูล	101
ภาคผนวก จ	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	103
ภาคผนวก ฉ	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	119
ภาคผนวก ช	ภาพการสนทนากลุ่ม	122
ประวัติย่อผู้วิจัย		126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ.....	29
ตารางที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2.....	32
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี.....	55
ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2.....	55
ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	56
ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ..	58
ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ..	60
ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	62
ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้.....	64

- ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้..... 66
- ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน 71
- ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน..... 72
- ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 73
- ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 74

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนับวันยิ่งทวีความวิกฤติ และรากเหง้าของวัฒนธรรมถูกทำลายจนส่งผลกับความมั่นคงของชาติและชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนความเป็นอยู่ของผู้คนก็พบว่าไม่มีความปลอดภัยมากขึ้น ในส่วนพฤติกรรมของผู้คนก็พบว่ามีความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่เคยยึดถือปฏิบัติ และมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมน้ำใจและเมตตากรุณาที่เคยหยิบยื่นให้แก่กันก็กำลังเหือดหายไปจากสังคมไทยทุกขณะ สาเหตุหนึ่งคงเป็นเพราะผู้คนต่างคำนึงถึงความเป็นปัจเจกเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งมีตัวอย่างให้พบเห็นอยู่ในสังคมมากขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤติที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงของสังคม ทั้งในส่วนของพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย อย่างไรก็ตามที่พึงพึง ไร้จุดหมายในการดำเนินชีวิต วิกฤติสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นทำให้ผู้คนจำนวนไม่น้อย ไร้สำนึกไร้ยางอาย ไร้จริยธรรม จนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นมากมาย เยาวชนจำนวนไม่น้อยที่ต้องติดอยู่กับกระแสบริโภคนิยม และ ทุนนิยม จนกลายเป็นภาวะที่เคยชิน โดยมีรากฐานทางวัฒนธรรมที่ควรได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวนั้นหยั่งรากไม่ลึกพอ ทำให้ขาดภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตจนอ่อนแอและอ่อนไหว มากต่อการตกอยู่ในสภาพการถูกครอบงำทางความคิด และค่านิยมที่สวนทางกับจารีตขนบธรรมเนียมประเพณี (ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม, 2553, น.52-53) หากวัยรุ่นขาดภูมิคุ้มกันและการขาดดูแลชี้แนะจากผู้ปกครอง และครู อาจารย์ ก็อาจทำให้ค่านิยม ทศนคติ รวมทั้งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม นอกจากนี้การพัฒนาที่แยกส่วน ขาดความเชื่อมโยงระหว่าง บ้าน โรงเรียน วัด ทำให้เยาวชนขาดสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ขาดการนำหลักธรรมไปมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เยาวชนเติบโตขึ้นจนอายุย่างเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งถือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ทำให้เกิดความสับสนในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง รวมถึง

วิจารณ์ญาณในการประพฤติปฏิบัติตนตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม

สิ่งที่คนไทย ประเทศไทยยังเป็นปัญหา และต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ต้องมีความร่วมมือของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในทุกระดับชั้นทุกเพศทุกวัย เรื่องที่ 1 อยากจะเรียกว่าเราน่าจะกำหนดค่านิยมหลักของคนไทยขึ้นมาให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเราจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ฉะนั้น คนไทยต้องเข้มแข็งก่อน คนในชาติจะต้องเป็นอย่างไร ดังนี้ 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์

ในสิ่งที่ตั้งถามเพื่อส่วนรวม 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม 5. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน 7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ 9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเองสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้บรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาประวัติศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, น.4) เพื่อให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจ มีระเบียบวินัย คิดก่อนทำ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเพื่ออยู่ร่วมกันกับพลโลก ได้อย่างสงบสุข เนื่องจากค่านิยมค่านิยมเป็นตัวกำหนดความประพฤติและการปฏิบัติของคน และการประพฤติปฏิบัติของคนทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป จึงอาจจะกล่าวได้ว่าค่านิยมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีก็มีส่วนทำให้เกิดค่านิยมใหม่ๆเช่นกัน พุทธอภินัยหนึ่งก็คือค่านิยมเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการของการเปลี่ยนแปลงดังนั้นพฤติกรรมด้านค่านิยมที่ดีของคนในสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 25 โรงเรียน ทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมีพันธกิจข้อที่ 2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อมุ่งสร้างพลเมืองดี ที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และ ทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชัน

โรงเรียนขยายโอกาสคือโรงเรียนทำการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีความหลากหลายของช่วงอายุมีนักเรียนตั้งแต่อายุ 4-15 ปีโดยประมาณซึ่งความแตกต่างนี้เองทำให้

โรงเรียนขยายโอกาสมักจะเกิดปัญหาพฤติกรรมเลียนแบบโดยเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา มักจะเลียนแบบพฤติกรรมของพี่มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพี่มัธยมศึกษาตอนต้นมีอายุระหว่าง 12-15 ปี ซึ่งเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น คือ วัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก และเป็นสะพานทอดไปยังวัยผู้ใหญ่ เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่งเป็นวัยที่เปลี่ยนแปลงและอ่อนไหวต่อสภาวะของสังคมได้ง่ายที่สุด มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมวัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้มากที่สุดวัยหนึ่ง ซึ่งแสดงออกเป็นปัญหาพฤติกรรมได้หลายประการ เช่น ไม่เชื่อฟัง ละเมิดกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ มีแฟน และมีเพศสัมพันธ์ ใช้ยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย ปัญหาพฤติกรรมบางอย่างมักเกิดขึ้นมานาน จนทำให้การแก้ไขมักทำได้ยาก การป้องกันปัญหาจึงมีความจำเป็น และสำคัญมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีค่านิยมหลัก 12 ประการ และการให้การอบรมนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมอันเหมาะสม และรู้จักเคารพต่อสิทธิหน้าที่ต่าง ๆ ของสังคมเพื่อที่จะได้มีการเตรียมตนให้รู้จักปรับตัวและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เสาวลี กลับมารมย์, 2556, น.4) ซึ่งปัจจัยและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมตลอดจนปัญหาความเบี่ยงเบนของสังคมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมของชาติโดยเฉพาะการเฝ้าระวังเยาวชนหรือวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่สังคมคาดหวังให้เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติไปสู่อนาคต เยาวชนต้องเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสังคมโลกโดยต้องประพฤติปฏิบัติตนตามหน้าที่ของเยาวชน ตั้งใจศึกษาหาความรู้ มีระเบียบวินัยกับตนเอง เป็นคนถ้าหากครู ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กไม่เข้าใจเด็ก ไม่ให้ความช่วยเหลือที่ดีและถูกทางเสียแล้วจะทำให้ความเสียหายได้แก่ชีวิตของเด็กได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของโรงเรียนขยายโอกาสซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาออกไปเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของท้องถิ่นสังคม และประเทศชาติ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คุณธรรมมีค่านิยมที่ดีและถูกต้องจึงเป็นส่วนที่สำคัญ และการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความค่านิยมหลัก 12 ประการตามนโยบายของรัฐบาล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดหาแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีเกิดค่านิยมที่เหมาะสม เมื่อผู้เรียนเกิดค่านิยมที่ถูกต้องก็จะโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เป็นอย่างไร

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

3. ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 173 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ประชากรรวมทั้งสิ้นจำนวน 201 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 3 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 1.2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 1.3 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

2. นโยบาย ค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ

ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา และแนวทางการบริหาร เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ หมายถึง ความเชื่อหรือแนวปฏิบัติที่บุคคลยึดถือเป็นสิ่ง ที่แสดงออกในชีวิตประจำวันซึ่งค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ประกอบด้วย 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติใน ปัจจุบัน 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ใน สิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม 5. รักษา วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อ ผู้อื่น เผื่อแผ่และ แบ่งปัน 7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ฝึน้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ 9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราช ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11. มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลัก ของศาสนา และ 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการหมายถึง การ ดำเนินงานตามความเป็นจริงที่รับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสและครูสถานศึกษาขยาย โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ 1. ด้านการ จัดการเรียนการสอน 2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 3. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการหมายถึง สิ่งที่เป็น อุปสรรคหรือสิ่งที่กีดขวางการดำเนินงานบริหารโรงเรียนขยายโอกาสและครูโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ 1. ด้านกาจัดการ เรียนการสอน 2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 3. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสและครูโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ

ตามมติของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มี 3 ด้าน คือ

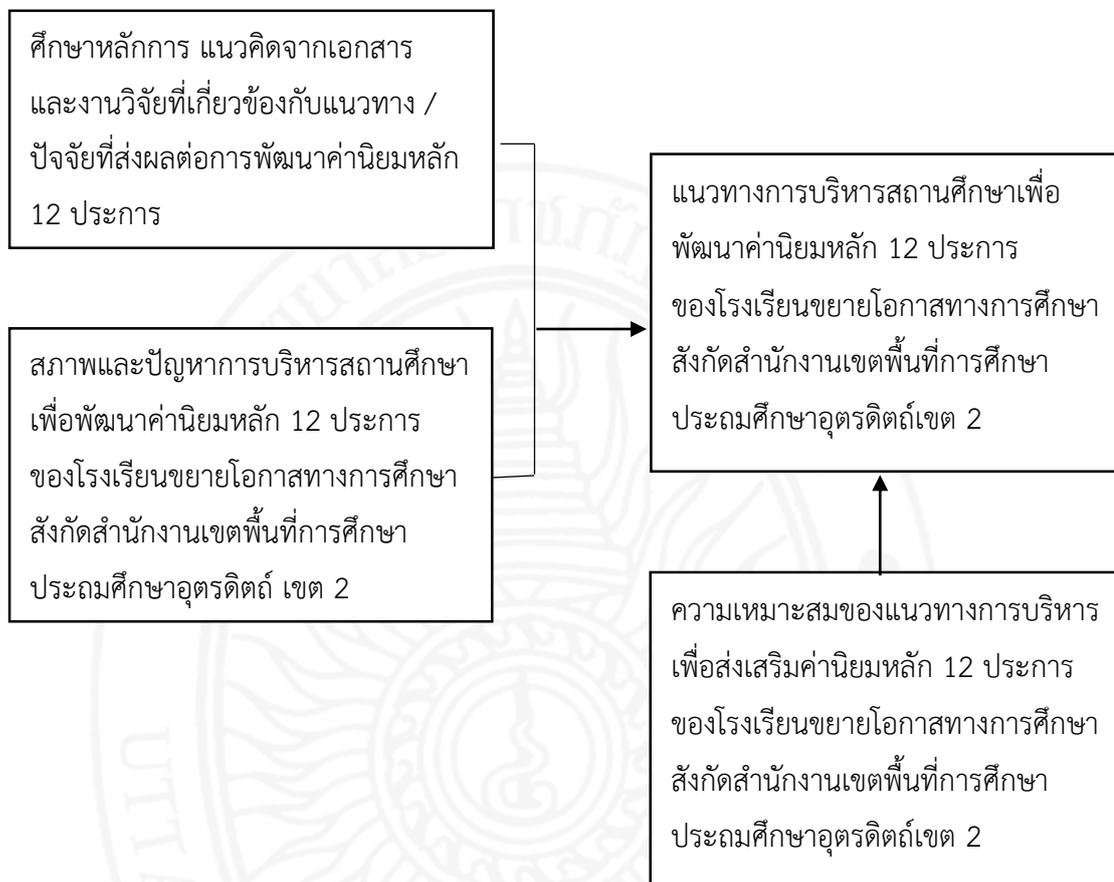
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ แขนง กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
3. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย สถานที่สำคัญทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง สถานศึกษาของรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 25 โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2
2. ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้บริหารและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจะนำไปใช้ในการวางแผนและจัดทำนโยบาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 สามารถเขียนกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. นโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
3. บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ

ความหมายของค่านิยม

ค่านิยม (Values) เป็นความคิดและพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายอมรับมาปฏิบัติตามและวางแนวไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความคิดเห็นของคนในสังคม ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมิน การเลือกและการตัดสินใจของบุคคลว่าควรทำหรือไม่ทำ มีค่าหรือไม่มีค่า สำคัญหรือไม่สำคัญ นอกจากนี้ค่านิยมยังทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจให้บุคคลมุ่งเป้าหมายที่ต้องการ นักวิชาการหลายท่านจึงได้ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม ไว้ดังนี้

นวลศิริ เปาโลहित (2545, น.132) ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม หมายถึงความเชื่อที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร และเชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ ค่านิยมจึงเป็นความสำคัญที่บุคคลนั้นให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและสิ่งนั้นมีคุณค่าพร้อมที่จะปฏิบัติตามความเชื่อนั้นค่านิยมของแต่ละคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ค่านิยมที่เรายึดถือจึงแตกต่างกันออกไป แม้จะอยู่ในสังคมเดียวกันแต่ค่านิยมมีการเปลี่ยนแปลง เราจึงเห็นว่าบางคนมีค่านิยมที่สอดคล้องตามคนอื่น โดยเฉพาะบุคคลที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อความเชื่อความศรัทธาของเขา นอกจากนี้ค่านิยมมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงไปตามวุฒิภาวะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

วิเชียร วิทญูตม (2547, น.47) ให้ความหมายของค่านิยมว่า ค่านิยม เป็นความเชื่อหรือ ความรู้สึกนึกคิดของตน ที่ใช้ระยะเวลาในการสร้างสม และฝังรากลึกจึงยอมรับและยึดถือเป็นแนวทาง ในการใช้ชีวิต ค่านิยมจะเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่ควรแสดงออก และปฏิบัติประจำวันเป็นสิ่งที่เรา คิดว่าควรจะเป็น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ดีก็ตาม และมักจะเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มมีความเชื่อเหมือนกัน ค่านิยมจึงเป็นความเชื่อหนึ่ง ซึ่งบางครั้งอาจจะมีการใช้ดุลยพินิจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, น.65) ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อมั่น พื้นฐาน ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคล สังคม ความรู้สึกนิยมชมชอบหรือเห็นคุณค่าในบุคคล สิ่งของ หรือความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ค่านิยมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวก หมายถึงสิ่งที่ดีและความ ต้องการ ด้านลบ หมายถึง สิ่งที่ไม่ดีและไม่ต้องการ ค่านิยมช่วยให้เกิดความรักและความสัมพันธ์กัน ในสังคม โดยค่านิยม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นค่านิยมของบุคคล เช่น ค่านิยม ด้านความมีอิสสระเสรี ความพอใจ การเคารพตนเอง ความเชื่อฟัง เป็นต้น อีกลักษณะหนึ่งคือค่านิยม ของสังคม ซึ่งเป็นระบบความร่วมมือ ความมีสันติภาพ และความเป็นประชาธิปไตย

ทศนา แคมมณี (2554, น.4-5) ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม หมายถึง เป็นหลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นคุณค่า หรือแนวทางในการตัดสินใจ และการดำรงชีวิต หากค่านิยมที่แต่ละบุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตตรงกันเป็นจำนวนมาก สิ่งนั้นก็ กลายเป็นค่านิยมของสังคมไป

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น.253) ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือปฏิบัติเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อหรือแนวปฏิบัติ ที่บุคคลยึดถือเป็นสิ่งที่แสดงออกในชีวิตประจำวันและเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ ค่านิยมนั้น เกิดขึ้นในตัวบุคคลแต่หารมีคนที่มีความเชื่อเดียวกันมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ค่านิยมนั้นก็ จะ กลายเป็นค่านิยมของสังคมไป

ค่านิยมของคนไทย 12 ประการตามคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ค่านิยมของคนไทย 12 ประการเป็นนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้กำหนด ขึ้นมาให้ประชาชนชาวไทยนำมาประพฤติปฏิบัติ เพื่อสร้างสังคมให้มีความสงบสุข นักวิชาการการ หลายท่านได้ให้ค่านิยมและแนวทางส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ดังนี้

พระครูปริยัติธรรมวงศ์ (2557, น.13) กล่าวไว้ว่า ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ล้วนแต่วางอยู่บนพื้นฐานของศาสนาโดยเฉพาะพระพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น กล่าวคือ ไม่ว่าจะประพฤติ ปฏิบัติสิ่งใด ก็ใช้สติในการพิจารณาไตร่ตรองจนถ่วงถ้ ให้เห็นกระจ่างถึงผลดี ผลเสีย ทำให้เห็น แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องว่าสิ่งใดควรละเว้น สิ่งใดควรปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลที่ยั่งยืนทั้งแก่ส่วนตัวและ ส่วนรวมภายใต้วิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หากจะพิจารณาค่านิยมหลัก

ของคนไทย 12 ประการ ของคณะกรรมการแห่งชาติ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหลักธรรมถือว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นจริยธรรมที่ทุกคนควรมีถือและประพฤติปฏิบัติสรุปสาระสำคัญ ได้ว่า การสร้างคุณธรรมความดีให้กับคนในสังคมวิธีหนึ่ง คือการใช้ “ศีล 5” เพื่อสร้างความสงบสุข ให้เกิดขึ้นในสังคม และการดำเนินการให้เกิดผลนั้นจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ ความเชื่อด้วยเหตุผล สร้างการยอมรับไปปฏิบัติและให้มีการพัฒนาจนเป็นนิสัยด้วยตนเอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 (2557, น.1) ได้เสนอแนวทาง ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมหลัก 12 ประการ ในระดับสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นการสร้างความตระหนัก

1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการระดับโรงเรียน ระดับชั้นเรียน

2. การประชุมชี้แจงแก่ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน

ขั้นดำเนินการ

1. วางแผนการดำเนินงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบ

2. จัดทำโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อสนองต่อนโยบาย

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ โดยบูรณาการกับการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การผนวกในกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านสื่อ เพลง วิทยุทัศน์ กิจกรรมในและนอกห้องเรียน ฯลฯ

ขั้นประเมินผล

1. นิเทศติดตามการดำเนินงานในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะได้แก่ ระยะก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ

2. นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ

ขั้นสรุป รายงานผล

1. สรุปรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. วางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สู่ความยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (2557, อ้างถึงใน โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (2557, น.1-4) ให้โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผนวกกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้บูรณาการจัดกิจกรรมกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียน ปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็กนักเรียนเพื่อให้ เป็นวิถีชีวิตของนักเรียน และขยายผลลงไปสู่ชุมชน โดยให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- 1.1 กิจกรรมยื่นตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ สวมมนต์ไหว้พระหน้าเสาธง
- 1.2 กิจกรรมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ วันสำคัญต่าง ๆ
- 1.3 กิจกรรมแต่งกายอย่างไทย มารยาทไทย
- 1.4 กิจกรรมระดับธงชาติ สถานที่ราชการ
- 1.5 กิจกรรมสวมมนต์ไหว้พระวันสุทศสัปดาห์
- 1.6 กิจกรรมวันพ่อ วันแม่
- 1.7 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2.1 กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี
 - 2.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา
 - 2.3 กิจกรรมบริจาคเพื่อการกุศลและสาธารณประโยชน์
 - 2.4 กิจกรรมบันทึกความดี
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
 - 3.1 กิจกรรมเคารพพ่อแม่
 - 3.2 กิจกรรมวันแม่
 - 3.3 กิจกรรมไหว้ครู
 - 3.4 กิจกรรมเยี่ยมบ้าน
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
 - 4.1 โครงการ Read Thailand
 - 4.2 โครงการส่งเสริมรักการอ่าน
 - 4.3 โครงการส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
 - 4.4 กิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาจากสารานุกรม
 - 4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านศูนย์สื่อ BRC
 - 4.6 กิจกรรมประกวดยอดนักอ่าน และตอบปัญหาในวันสำคัญต่าง ๆ
 - 4.7 กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เช่น การประกวดต่าง ๆ
 - 4.8 บันทึกรักการอ่าน
 - 4.9 กิจกรรมการคิดวิเคราะห์
 - 4.10 กิจกรรมคลินิก
5. รักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทย

- 5.1 กิจกรรมมารยาทไทย
- 5.2 กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีพื้นบ้าน (ทำขวัญข้าว/กวนข้าวทิพย์)
- 5.3 กิจกรรมอนุรักษ์อาชีพท้องถิ่น (ปลูกผักปลอดสารพิษ/ขนมไทย)
- 5.4 กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา
วันเข้าพรรษา)
- 5.5 กิจกรรมวัฒนธรรมประเพณี (วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่)
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์
 - 6.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
 - 6.2 กิจกรรมปฏิบัติตามหลักศาสนา
 - 6.3 กิจกรรมสมาทานศีล 5
 - 6.4 กิจกรรมกล่าวคำปฏิญาณ และ ปฏิบัติตน
 - 6.5 กิจกรรมจิตอาสา สาธารณประโยชน์
 - 6.6 กิจกรรมทำบุญทุกวันพระ
 - 6.7 เป็นโรงเรียนวิถีพุทธ
 - 6.8 เป็นโรงเรียนดีประจำตำบล
 - 6.9 เป็นโรงเรียนสุจริต
 - 6.10 เป็นโรงเรียนรักษาศีล 5
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย
 - 7.1 กิจกรรมสภานักเรียน
 - 7.2 กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน
 - 7.3 กิจกรรมกีฬา
 - 7.4 กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
 - 7.5 กิจกรรมเวรสีทำความสะอาดโรงเรียน
 - 7.6 กิจกรรมวันสำคัญ
 - 7.7 กิจกรรมประชาสัมพันธ์/เสียงตามสาย
 - 7.8 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
 - 7.9 กิจกรรมประชาธิปไตย
8. มีระเบียบวินัย รักษากฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

- 8.1 กิจกรรมเวรสัรับผิดชอบทำความสะอาดโรงเรียน
- 8.2 กิจกรรมเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ
- 8.3 กิจกรรมฝึกมารยาทไทยทุกคน (การไหว้ผู้ใหญ่ การพูดกับผู้ใหญ่)
- 8.4 กิจกรรมการให้นักเรียนรู้จักกฎจราจร
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ
 - 9.1 โครงการน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
 - 9.2 กิจกรรมการนั่งสมาธิก่อนเริ่มเรียน
 - 9.3 กิจกรรมตามรอยพ่อ (เศรษฐกิจพอเพียง)
 - 9.4 กิจกรรมโฮมรูม
10. รู้จักดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 10.1 กิจกรรมการออมทรัพย์นักเรียน 100%
 - 10.2 กิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัว
 - 10.3 กิจกรรมโครงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 10.4 โครงการเกษตรเพื่อชีวิต
 - 10.5 กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
 - 10.6 กิจกรรมแปรรูปอาหาร
 - 10.7 กิจกรรมค่ายคุณธรรม (มาโรงเรียนตรงเวลา ไม่หนีเรียน ตั้งใจเรียน)
 - 10.8 กิจกรรมปลูกฝังมารยาทไทย
 - 10.9 กิจกรรมธนาคารขยะ
 - 10.10 กิจกรรมสร้างสิ่งประดิษฐ์จากของเหลือใช้
 - 10.11 กิจกรรมบันทึกความดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจใฝ่ต่ำ หรือกิเลสมีความ
 ละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักศาสนา
 - 11.1 กิจกรรมโฮมรูม
 - 11.2 กิจกรรมแนะแนว
 - 11.3 กิจกรรมการออกกำลังกายและแข่งขันกีฬา
12. คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง
 - 12.1 กิจกรรมจิตอาสา/จิตสาธารณะ
 - 12.2 กิจกรรมเดินรณรงค์เรื่องต่าง ๆ
 - 12.3 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
 - 12.4 กิจกรรมออมบุญ

12.5 กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมค่านิยม 12 ประการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 (2557, น.1-2) ได้ให้ค่านิยมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ไว้ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสำนึกและภาคภูมิใจความเป็นไทยปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละเอียดเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ หมายถึง การประพฤติที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่า ความสำคัญ ภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และกำลังสติปัญญา
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง หมายถึง การแสดงการถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเองเคารพสิทธิของผู้อื่นภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทย มีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำอย่างรอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม

ได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

11. มีความเข้าแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละเอียดกริ้วต่อบาปตามหลักของศาสนา หมายถึง การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัย มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละเอียดกริ้วต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา

12. คำนึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง หมายถึง การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, น.1-4) กล่าวว่า iva การพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน จึงได้บรรจุเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการนำวิถีประชาธิปไตยที่สังคมพึงปรารถนามาเสริมสร้างให้เด็กได้เรียนรู้ภายใต้วิถีประชาธิปไตยที่ ถูกต้อง ตั้งแต่เล็กอย่างแยบยล ให้นักเรียนฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล ฝึกให้นักเรียนได้สร้างกฎกติกาที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติร่วมกันด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ตลอดจนคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญโดยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาผนวกค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กลุ่มสาระภาษาไทยมีการประกวดเล่าเรื่อง อ่านทำนองเสนาะ ท่องบทอาขยาน คัดลายมือ แต่งเพลง กาพย์ กลอน ฯลฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามแหล่งประวัติศาสตร์ ทำโครงการ/โครงการตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีการประกวดวาดภาพ ร้องเพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย

2. ให้สถานศึกษาปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จนเกิดพฤติกรรมที่ยั่งยืน ทั้งนี้ให้มีการพัฒนาและประเมินอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ข้อ 1) ความกตัญญู (ข้อ 3) และการมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย(ข้อ 8)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ (ข้อ 6) ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อ 10) และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ข้อ 12)

3. ให้สถานศึกษากำหนดวิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการให้เหมาะกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน เช่น

ระดับประถมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านบทเพลง นิทาน เหตุการณ์ หรือการศึกษาจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ สถานที่จริงทางประวัติศาสตร์ หน่วยงานตามโครงการพระราชดำริ พิพิธภัณฑสถานฯ ฯลฯ

ระดับมัธยมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านการศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ชีวประวัติ ของบุคคลสำคัญ บุคคลที่ทำให้คุณประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์

4. ให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงานเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้บรรลุวัตถุประสงค์

5. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตาม นิเทศ และประเมินสถานศึกษาที่ดำเนินการ เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน

สำนักงานประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2557, น.2-3) ได้ให้ค่านิยม ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ไว้ดังนี้

1. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความศรัทธา หวงแหน ปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย ยึดมั่นศาสนาและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือ รู้จักควบคุมตนเอง เมื่อประสบกับความยากลำบาก
3. กตัญญูพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ หมายถึง การประพฤติตนที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความเคารพ ความเอาใจใส่และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู อาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม หมายถึง การเรียนรู้ ปฏิบัติตน และเห็นคุณค่าที่แสดงถึงการอนุรักษ์ การสืบต่อวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันดีงามด้วยความภาคภูมิใจ
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่ และแบ่งปัน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่ดีงาม ยึดคำมั่นสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น
7. เข้าใจเรียนรู้การการเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง หมายถึง การเรียนรู้ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตน ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเคารพสิทธิ หน้าที่ของผู้อื่น ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง การปฏิบัติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายมีความเคารพและนอบน้อมผู้ใหญ่

9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประพฤติปฏิบัติอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ อย่างรอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม

10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ดำรงชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความ ละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา หมายถึง การปฏิบัติตนให้ร่างกายและจิตใจมีความ เข้มแข็ง ละเอียดเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำมาดีตามหลักของศาสนา

12. คำนึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง หมายถึง ปฏิบัติตน เสียสละ ให้ความร่วมมือทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

สำนักงานประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2557, น.4-5) ได้นำค่านิยมหลัก ของคนไทย 12 ประการไปสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ รวมทั้งการวัดผลประเมินผล โดยพิจารณาพฤติกรรมตามค่านิยมที่แสดงออกของผู้เรียน ดังนี้

1. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ แสดงความเคารพต่อชาติ ศาสนา และ สถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยความภาคภูมิใจ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ แสดงออกถึงความรักและศรัทธา ต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ รักษาและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปกป้อง หวงแหนความเป็นชาติ ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ พูดจริงทำจริง ยึดมั่นในความถูกต้อง แบ่งปันสิ่งของให้กับคนอื่นด้วยความเต็มใจ และอดทนต่อการย่ำแย่ทางกาย วาจา

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ไม่หาผลประโยชน์ในทางที่ผิด อาสาทำประโยชน์ต่อส่วนรวม และไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสนับสนุนด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ และอดทน

3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดูแลเอาใจใส่ รักและเคารพต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนและสนองคุณต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ชักชวนให้เพื่อนและผู้อื่นปฏิบัติตามคำสั่งสอนและสนองคุณต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามคำสั่งสอนและสนองคุณพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์

4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ตั้งใจศึกษาในเรื่องที่เรียนและเรื่องที่สนใจ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ มุ่งศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ แสวงหาความรู้เพื่อการศึกษาเล่าเรียนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 แสวงหาความรู้และสร้างงานตามความสนใจโดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทยและสามารถปฏิบัติตามได้

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทยและสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ เรียนรู้วัฒนธรรมไทยประเพณีไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีไทย

6. มีศีลธรรม รักความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่ และแบ่งปันระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ไม่ลักขโมย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ไม่พูดเท็จ พูดจริง ทำจริง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ มีสติรู้ตัวในการครองตน
ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ คิดดีทำดี มีจิตใจ เมตตา
ช่วยเหลือผู้อื่น

7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ตนเอง ปฏิบัติ
ตามข้อตกลงของห้องเรียน ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มและใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของ
โรงเรียน ใช้การประนีประนอมในการทำงานและแก้ปัญหาของกลุ่ม ห้องเรียนโรงเรียน ให้ความ
ร่วมมือและใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ยอมรับความคิดเห็น
ที่แตกต่างจากตนด้วยฉันทามติโดยใช้เหตุผลในการโต้แย้งและตัดสินใจ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ มีส่วนร่วมในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยใช้สิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมการเมืองโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์
ระเบียบของครอบครัว ห้องเรียน แสดงกิริยาที่เหมาะสมต่อ พ่อ แม่ ครู อาจารย์

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์
ระเบียบของโรงเรียน เคารพนอนน้อมต่อ พ่อ แม่ ครู อาจารย์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์
ระเบียบของชุมชนท้องถิ่น มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์
ระเบียบของสังคมและกฎหมาย รู้กาลเทศะ และมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ เรียนรู้และเข้าใจตามพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ คิดก่อนทำ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดำรงตนด้วยความรอบคอบ
ไม่ประมาท

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

10. รู้จักดำรงอยู่โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ประหยัด

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ วางแผนการใช้จ่ายของตนเอง มีวินัยในการจ่าย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มมูลค่า

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลสมีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ รู้จักแยกแยะความดี ความชั่ว

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำผิดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ มีจิตใจที่เข้มแข็งปฏิเสธต่อสิ่งชั่วๆ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการควบคุมตนเองไม่ให้เกิดการทำผิดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

12. คำนึงผลประโยชน์ส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดูแลรักษาสีของและเครื่องใช้ในห้องเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดูแลรักษา และร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติในโรงเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดูแลรักษาและร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติในโรงเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พฤติกรรมที่แสดงออก คือ ดูแลรักษาและร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติของชุมชน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2557, น.1-2) เสนอแนวทางส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เริ่มจากการสร้างการรับรู้และความเข้าใจ เพื่อก่อให้เกิดการตื่นตัว ความตระหนักและเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จากนั้น จึงนำสู่การสร้างกระบวนการในการปลูกจิตสำนึกและส่งเสริมค่านิยมผ่านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การบรรยายนำเข้าสู่เนื้อหา

2. การอภิปราย ประเด็นที่กำหนดจากกรณีศึกษา คลิป รูปภาพ หรือบทเพลง
 3. การศึกษาดูงาน
 4. ใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ใบความรู้ ใบงาน รูปภาพ คลิป/วีดิทัศน์
 5. ทำการวัดประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมรายบุคคลและ การแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม และประเมินจากการตรวจใบงาน
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (2558, น.3) มีแนวทาง ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับสถานศึกษาเกิดค่านิยมหลัก 12 ประการ ดังนี้
- ขั้นที่ 1 สร้างความตระหนัก
1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการระดับโรงเรียน ระดับชั้นเรียน
 2. การประชุมชี้แจงแก่ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน
- ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ
1. วางแผนการดำเนินงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบ
 2. จัดทำโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อสนองต่อนโยบาย
 3. ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ โดยบูรณาการกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การผนวกในกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านสื่อ เพลง วีดิทัศน์ กิจกรรมในและนอกห้องเรียน ฯลฯ
- ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล
1. นิเทศติดตามการดำเนินงานในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะได้แก่ ระยะก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ
 2. นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ
- ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป รายงานผล
1. สรุปรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
 2. วางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สู่ความยั่งยืน
- วีรพงษ์ คล้อยดี (2558, น.62-64) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำใน ด้านค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นตัวแบบที่ดีและสามารถใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนสู่การ ปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครองมีความตระหนัก รู้ เข้าใจและเห็นความสำคัญในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สถานศึกษาต้องระบุ กิจกรรมแต่ละค่านิยมที่จะขับเคลื่อนให้ชัดเจน กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันให้ทุกคนรับรู้ เข้าใจ ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผล สรุปผล และรายงานผลอย่าง ต่อเนื่อง ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ต้องตระหนักในเรื่อง การมีค่านิยมหลัก

ของคนไทย 12 ประการ ควรน้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา จัดกิจกรรมตามรอยเบื้องยุคลบาทให้นักศึกษาตระหนักในคุณค่าของการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความรัก ความสามัคคีและสันติวิธีปลูกจิตใต้สำนึกถึงการเป็นคนดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดจิตสำนึกถึงการเป็นคนดี และเกิดจิตสำนึกด้านคุณค่าของตัวเอง การเป็นแบบอย่างที่ดี การสอนและปลูกฝังโดยผ่านกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติโดยผ่านประเพณีท้องถิ่นลงมือปฏิบัติจริง ต้องเริ่มกิจกรรมที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนก่อนแล้วจึงขยายไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวออกไป การกระทำจากสิ่งใกล้ตัวจะทำให้เห็นปัญหาได้ชัดเจน และหาวิธีที่จะช่วยเหลือได้ง่าย สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเป็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลใกล้ชิด เช่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และยังพบว่า การสร้างแบบอย่างที่ดีในการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนแล้วนักเรียนอย่างที่จะเป็นคนดี

จากค่านิยมและแนวทางส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ หมายถึง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประกอบ 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม 5. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน 7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง 8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ 9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราช ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี 11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา และ 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับหลักธรรมถือว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นจริยธรรมที่ทุกคนควรยึดถือและประพฤติปฏิบัติเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชน ซึ่งค่านิยมดังกล่าวควบคุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การนำค่านิยมหลัก 12 ประการ ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ โดยพิจารณาจากนิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบงชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนค่านิยมหลัก 12 ประการ

สำหรับขั้นตอนในการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในระดับสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือการสร้างความตระหนัก ขั้นตอนดำเนินการ ขึ้นประเมินผล และขึ้นสรุปรายงานผล ดังนั้นการปลูกฝังค่านิยม หรือปลูกจิตใต้สำนึกให้คนในชาติได้เข้าใจในบริบท

ของคนความเป็นไทยอย่างแท้จริงและสามารถรักษาหรืออนุรักษ์ไว้ได้อย่างยั่งยืน ควรเริ่มต้นที่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุด โดยที่เราจะนำค่านิยมดังกล่าวมาปรับใช้ให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องปลูกฝังลงไปเป็นรากฐานจิตใจของเด็กและเยาวชน โดยผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ขณะเดียวกันการปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนตระหนัก และนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อเป็นวิถีชีวิตนั้น ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมกันอย่างจริงจัง ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ผู้บริหารองค์กรภาครัฐและเอกชนทุกระดับต้องตระหนักและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก

12 ประการ

ความหมายของการบริหาร

ในการปฏิบัติงานทุกประเภท การบริหาร ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ และในการที่คนจากที่ต่าง ๆ มาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทำกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งการที่จะทำให้กิจกรรมนั้น ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างดี มีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการบริหารเข้ามาช่วย ซึ่งหลักการบริหารงานลักษณะต่าง ๆ นั้น ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการบริหารไว้หลายแนวคิด ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542, น.1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การจัดองค์การ การวางแผน การติดตาม และการควบคุม

ศจี อนันต์นพคุณ (2542, น.3) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป นำทั้งศาสตร์และศิลป์ มาใช้ในการทำงานร่วมกัน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยการบริหารอย่างเหมาะสมและใช้กระบวนการบริหารอย่างมีระบบ

สมพร เฟื่องจันทร์ (2547, น.32) ได้นิยามความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือในรูปการกระทำต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลผู้มาทำงานร่วมกัน หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni et al., 1980, p.5) กล่าวว่า การบริหารโดยทั่วไป คือ กระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นหรือโดยผู้อื่น เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ร่วมกันกับผู้อื่นโดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ทำงานร่วมกันให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ความหมายของการบริหารการศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษา ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2552, น.12) ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากรและเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษาและสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.53) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษาหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมที่นำมาใช้ในทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรมจริยธรรมตามความต้องการของสังคมและนโยบายของประเทศ

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนนับว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยอาศัยทรัพยากร เทคนิคและกระบวนการต่าง ๆ ในอันที่จะเลือกสรร ควบคุม และจัดสภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ คุณธรรม และค่านิยม ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของ สังคม การบริหารโรงเรียนจึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดทิศทางของการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ในการบริหารโรงเรียนนั้น ได้มีผู้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนไว้ต่างกัน ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2540, น.28) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคนและวัตถุ สามารถประสานเข้าด้วยกัน

เพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันก็ต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น.30-31) การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยวิธีการกระทำเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

เมธี ปิณฑนานนท์ (2543, น.13) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการให้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางของการศึกษาที่ตั้งไว้ หรืออาจหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจ 2 ประการ คือ อำนาจที่เกิดจากความดีความงามที่มีในตัว จัดองค์ประกอบในการบริหารให้เกิดการประสานงานกันเพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ (2545, น.10) กล่าวว่า การบริหารงานโรงเรียนเป็นงานที่มีลักษณะพิเศษกว่าการบริหารงานอื่น ๆ คือ เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อสร้างเยาวชน ให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพตามที่ประเทศชาติต้องการ

ธีระ รุญเจริญ (2546, น.56) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนตามนโยบายของรัฐ เป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งสี่ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานโดยต้องบริหารและจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

การสอนตามหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์และพัฒนาการเพียงพอที่จะออกไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ โดยเฉพาะการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโรงเรียน

กรมการศาสนา (2521, น.13) ได้เสนอหลักการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต ทุกคนต้องเรียนรู้และปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
2. การจัดจริยศึกษาจะต้องดำเนินการทั้งในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนข้อปฏิบัติของผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในโรงเรียน
3. การสอนจริยศึกษา ต้องให้ผสมผสานอยู่ในทุกวิชา และกิจกรรมของโรงเรียน

4. การพัฒนาบุคลิกภาพต้องยึดหลักจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติโดยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

5. มวลชนต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรม คือ งดเว้นการทำชั่วทำความดีและมี จิตใจบริสุทธิ์

6. การจัดสิ่งแวดล้อม จะต้องจัดและควบคุมให้เป็นไปทางสนับสนุนหรือส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และการประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรม

ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524, น.87-88) ได้กล่าวถึงแนวทางจัดจริยศึกษาสำหรับโรงเรียนสรุปได้ดังนี้

1. จัดโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการสอนจริยธรรมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. จัดการสอนจริยธรรมตามหลักสูตร โดยสอนให้สอนคล้องกับสังคมจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว

3. จัดกิจกรรมประกอบการสอนจริยธรรมให้เด็กได้ปฏิบัติจริงและสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์เน้นให้เห็นจริงมากกว่าการสร้าง ความเชื่อที่มงาย

4. แทรกคติธรรมทั้งในหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
5. สอดแทรกจริยธรรมในการสอนทุกวิชา ทุกกลุ่มประสบการณ์
6. จัดภาพประกอบเรื่องจริยธรรมทั้งในการสอนและการจัดกิจกรรม
7. ใช้สื่อมวลชนในการให้ความรู้และประสบการณ์ด้านจริยธรรม

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาจริยธรรมไว้ 5 ประการ

1. ดำเนินการให้ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความประพฤติและการปฏิบัติแก่นักเรียนนักศึกษา

2. การจัดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
3. การสอนจริยธรรมในชั่วโมงการเรียนการสอน
4. การสอดแทรกจริยธรรมในทุกวิชาที่สอนและทุกกิจกรรม
5. การจัดกิจกรรมทางด้านจริยธรรมในสถานศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2526, น.16-17) ได้กล่าวถึง แนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ดังนี้

1. โรงเรียนควรต้องสร้างระเบียบประเพณีสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นของโรงเรียน โดยเฉพาะตลอดจนทำโรงเรียนให้เป็นที่น่าอยู่ เช่น สะอาด เรียบร้อย ร่มรื่น ฯลฯ เพื่อมัดจิตใจของนักเรียนไว้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. นักเรียนควรได้รับการสั่งสอนให้ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และครูทำตนเป็นตัวอย่างก่อน
 3. กำหนดเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนวันหนึ่ง ๆ นั้นเป็นกำหนดเวลาที่นักเรียนจะต้องเรียนตามตารางสอนของครู
 4. วิธีสอนที่ดี คือ สอดใส่วิชาศีลธรรมเข้าไปในสรรพวิชาต่าง ๆ
 5. การสอนวิชาศีลธรรม และการทำให้นักเรียนมีความประพฤติที่ดีนั้น เป็นเรื่องของการปฏิบัติมากกว่าวิชาการ เพราะฉะนั้น การสอนในห้องเรียนจึงไม่เป็นการเพียงพอต้องคำนึงถึงการปฏิบัติจริง ๆ นอกห้องเรียนเป็นสำคัญ
 6. กิจกรรมนอกหลักสูตรช่วยการสอนศีลธรรมได้อย่างดีที่สุด เพราะว่าขณะที่นักเรียนไม่อยู่ในกรอบและระเบียบของห้องเรียนจะแสดงตนให้เห็นว่าดีหรือไม่ได้ง่ายในโอกาสนั้น ๆ ครูจะช่วยแก้หรือนำไปในทางที่ดี
 7. การสอบไล่มีไข่จุดหมายปลายทางของการศึกษา สิ่งที่สำคัญกว่า คือ การสอนให้นักเรียนมีความรู้แน่นแฟ้น และการอบรมให้เป็นผู้มีความประพฤติดี
- สมุณ อมรวิวัฒน์และ ทิศนา แคมมณี (2526, น.78) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน ดังนี้
1. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรม และโครงการ ทั้งที่เป็นกระบวนการของหลักสูตรประถมศึกษา และส่งเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนรู้จักผิดชอบชั่วดี ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ประเพณีและศาสนา
 2. ประสานงานและร่วมมือกับสถาบันอื่นของสังคม เช่น ครอบครัว วัด องค์กร สมาคม อาสาสมัคร และหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมและคุณค่าทางจิตใจให้แก่นักเรียน
 3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม และสงบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับสภาพดังกล่าว นอกจากนี้ครู และ บุคลากรในโรงเรียนยังต้องทำหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านบุคลิกภาพ กิริยามารยาท ลักษณะนิสัยที่ดีอีกด้วย
 4. โรงเรียนมีหน้าที่วางแผนในการป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่มีแนวโน้มไปในทางเสื่อมโดยเน้นการป้องกันมากที่สุด โรงเรียนควรจัดกิจกรรม และบริการในด้านการให้คำปรึกษา และแนะแนวการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อป้องกันปัญหาเมื่อเริ่มมองเห็นปัญหา และต้องแก้ไขปัญหาเมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้ว
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526, น.63-67) กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมสามารถทำได้ หลายวิธีดังนี้
1. การให้ความรู้ชั้นสูง วิธีการฝึกฝนเด็กซึ่งให้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้เหตุผลในชั้นที่สูงขึ้นไป

2. การอบรมทางศาสนา ประเพณีไทย
3. การให้แสดงบทบาทสมมติ โดยให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่อง เหมือนกับเป็นปัญหาของตัวเอง
4. การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตามการแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม เพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกันเด็กวัยรุ่นจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อน ๆ ไปได้ง่าย
5. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้

เชาวน์ มณีวงศ์ (2527, น.18-19) ได้กล่าวไว้ว่า การที่โรงเรียนจะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กได้นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน การกำหนดระเบียบข้อบังคับ และการสอน การติดตามผลการเรียนการสอน เป็นต้น
2. การจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
3. การสอนของครู
4. การจัดกิจกรรมด้านจริยธรรม

สมพงษ์ จิตระดับ (2530, น.30) ได้กล่าวถึงแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ในการสอนจริยศึกษา โรงเรียนควรเพิ่มเติมหลักธรรม และแนวคิดทางพุทธศาสนา ให้แก่นักเรียนด้วย
2. การส่งเสริมการปฏิบัติ เป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องเรียนต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การยกย่องชมเชย และการประกาศเกียรติคุณนักเรียน เป็นสิ่งที่ควรได้รับการสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. การให้การอบรม หรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับจริยธรรม ควรพยายามกระทำเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยจะได้ผลและน่าสนใจกว่า
4. โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใกล้อยู่กับวัดซึ่งอยู่ในชุมชนนั้น โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมที่ก่อประโยชน์แก่หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดโครงการธรรมทายาทเพื่อวชเป็นสามเณร ในระหว่างปิดภาคการศึกษาด้วย
5. โรงเรียน คณะครูร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เช่น พบปะพูดคุยเยี่ยมเยียน ตลอดจนปรึกษาหารือร่วมกันตามโอกาส และความเหมาะสม ครูควรรหาโอกาสติดตามผลนักเรียนแต่ละคนตามสภาพที่เกิดขึ้นในครอบครัวของนักเรียนด้วย

6. การจัดสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และห้องเรียน จะต้องสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีวินัยอยู่เสมอ ทั้งควรเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมสิ่งแวดล้อมบางอย่างที่น่าสนใจ และชวนติดตามเกี่ยวกับจริยธรรมอยู่เสมอ เช่น การติครูบาท่างจริยธรรม การจัดป้ายนิเทศ เป็นต้น

7. ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้มีการร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือกำหนดแผนงานการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน

8. ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติข้อคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนวิธีการดำเนินงานส่งเสริมจริยธรรมระหว่างโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่น

9. โรงเรียนควรดำเนินการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องไม่ควรเร่งรัดหรือรีบร้อน เพื่อให้เห็นผลงานในระยะเวลานั้น ๆ เป็นอันขาด

ยนต์ ชุ่มจิต (2531, น. 33-34) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน ดังนี้

1. จัดนิทรรศการทางจริยธรรมมีโอกาสสำคัญทางศาสนา
2. ส่งเสริมให้มีการประกวดเพื่อส่งเสริมจริยธรรม เช่น เล่านิทาน โต้วาที แสดงละคร เขียนคำขวัญ วาดภาพ การแต่งกาย การแต่งเพลง ร้องเพลง เป็นต้น

3. ประกาศเกียรติคุณทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น ติดย้ายหน้าโรงเรียน

4. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางจริยธรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

5. ประชุมเชิงปฏิบัติการและปรึกษาหารือ เพื่อให้สอดแทรกจริยธรรมในวิชาการ

6. ครูและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของโรงเรียน

7. โรงเรียนควรจัดโครงการส่งเสริมจริยธรรมตลอดปี

8. สอนจริยธรรมควบกับการสอนวิชาการทุกชั่วโมง

9. รักษาระเบียบของโรงเรียนในด้ายจริยธรรมให้มีความต่อเนื่อง จริงจัง

กระทรวงศึกษาธิการ (2535, น. 55-60) ได้ให้หลักการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. จัดโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการสอนคุณธรรมจริยธรรมอย่างสืบเนื่องสม่ำเสมอ

2. ให้นักเรียนได้เห็นตัวแบบทางคุณธรรมที่หลากหลาย ให้ครูอาจารย์ และ ให้เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมตามหน้าที่ของตนโดยสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

3. ดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนทั้งนอกและในห้องเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรม และหน้าที่ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอสืบเนื่องไม่ขาดตอน

4. กิจกรรมการส่งเสริมการจัดจริยธรรมภายนอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กับภายในโรงเรียน

5. กำหนดระเบียบของโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักจริยธรรม และดำเนินการให้นักเรียนถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
 6. ส่งเสริมการสอนจริยธรรมในห้องเรียนให้มีทั้งการเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ
 7. ส่งเสริมให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการสอนวิชาต่าง ๆ และจัด กิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียน
 8. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์เชิงจริยธรรมให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส
 9. จัดกิจกรรมเพื่อยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม
 10. จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนจริยธรรม คุณธรรม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และห้องจริยธรรม ตามความเหมาะสม
 11. ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลงาน การปฏิบัติคนแล้วนำผลมาประเมินไปปรับปรุง เพื่อพัฒนางาน และพัฒนางาน และพัฒนาคนต่อไป
 12. จัดให้มีการประเมินผลและเสมอผลการจัดการปลูกฝัง และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ
 13. จัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเอง และสังคม
 14. ส่งเสริมให้นักเรียนคิดและวิเคราะห์คุณธรรมที่ทำให้งานสำเร็จผล
 15. ให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองและเลือกแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่ต้องการ
 16. จัดให้มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ
- แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ การจัดการบริหาร การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมและการประเมินผลทางจริยธรรม
- จากการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้
- ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ

การบริหาร สถานศึกษา เพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ	กระทรวงศึกษาธิการ (2535)	ยนต์ ชุมจิต (2531)	สมพงษ์ จิตระดับ (2530)	สมุน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ (2528)	เชาวน์ มณีวงษ์ (2527).	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526)	พนัส ทัศนาคินทร์ (2529).	ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524)	กรมการศาสนา (2521)	ความดี
1. กระบวนการ เรียนการสอน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	7
2. สร้างตัว แบบอย่างที่ดี	/	/	/	/	/	/	/	/	/	5
3. จัดกิจกรรม ส่งเสริม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
4. จัดสภาพ แวดล้อมภายใน โรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
5. สร้างความมี ส่วนร่วมของ ชุมชน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	4
6.การจัดอบรม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2

จากการสังเคราะห์แนวทางบริหารสถานศึกษาการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้วิจัยได้เลือกแนวทางการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไปและได้นำแนวทางในข้อที่เหลื้อมาจัดกลุ่ม เพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์เขต 2 ได้ทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีแนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ แนะแนวกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

3. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย สถานที่สำคัญทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

**บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 2**

โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
มี 25 โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน			จำนวนครู/ผู้บริหาร		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	อำเภอท่าปลา						
1	บ้านสี่เสียดบำรุง	119	104	223	6	10	16
2	จริมอนุสรณ์ 2	44	44	88	4	8	12
3	น้ำพร้าวสามัคคี	174	157	331	8	10	18
4	บ้านห้วยด้าวิทยา	37	25	62	4	4	8
5	บ้านน้ำหมัน	97	84	181	4	12	16
6	บ้านน้ำลี	48	49	97	5	5	10
	อำเภอท่าปลา						
7	ชุมชนผาเลือดวิทยาการ	133	112	245	10	10	20
8	อนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต)	213	203	416	6	15	21
9	นิคมสงเคราะห์ฯ 3	74	70	144	2	13	15
10	นิคมสงเคราะห์ฯ 1	64	67	131	5	10	15
	อำเภอน้ำป่าด						
11	บ้านเด่นเหล็ก	107	96	203	2	14	16
12	ชุมชนบ้านนากกล้า	96	104	200	7	9	16
13	บ้านห้วยคอม	128	121	249	4	13	17
14	บ้านปากปาด	105	97	202	5	13	18
15	บ้านห้วยไคร้	39	28	67	4	7	11
16	บ้านห้วยมุ่น	125	129	254	6	10	16
17	ปากั้งวิทยา	108	100	208	6	10	16
18	บ้านห้วยผึ้ง	66	58	124	4	8	12
19	ราชประชานุเคราะห์ 13	117	101	218	7	9	16

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน			จำนวนครู/ผู้บริหาร		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	อำเภอปากท่า						
20	ชุมชนวัดมหาธาตุ	42	17	59	4	8	12
21	บ้านห้วยลึก	95	76	171	3	13	16
22	บ้านนาไพร	70	76	146	5	10	15
23	บ้านห้วยสูง	60	62	122	6	8	14
	อำเภอบ้านโคก						
24	บ้านบ่อเบี้ย	57	48	105	4	9	13
25	บ้านห้วยยาง	60	59	119	4	10	14

โดยทั้ง 25 โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ดังนี้

ทิศทางการดำเนินงาน

วิสัยทัศน์

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ได้มาตรฐานเป็นหนึ่งในสิบของประเทศ สถานศึกษามีคุณภาพภายในปี 2562”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการสื่อสารฐานข้อมูล ให้เหมาะสมทันสมัย
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย

5. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ

เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสการศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
2. นักเรียนก่อนประถม ได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้เต็มศักยภาพ

3. นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและตามเกณฑ์มาตรฐานของ สพฐ. ทุกคน
4. ครู มีมาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู
5. ผู้บริหารมีมาตรฐานด้านบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร
6. บุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
7. สถานศึกษาผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาภายในและได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาจาก สมศ.ทุกโรงเรียน
8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีความเข้มแข็งมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

เอกลักษณ์

(สำนักงาน 3 มิติ) “บริหาร บริการ สนับสนุน”

อัตลักษณ์

“บริการอย่างกัลยาณมิตร”

ยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน

โดยมีเป้าหมาย 8 ประการ ได้แก่

1. เด็ก ป.1 อ่านได้เขียนได้ เด็กทั่วไปอ่านคล่องเขียนคล่อง เด็กพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
 2. การส่งเสริมอาชีพ ปรับปรุงหลักสูตร/กรอบหลักสูตรท้องถิ่นและสอนวิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาส
 3. พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ประเมินและพัฒนาครู English
 4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ครูสอนดี, UTQ online/TEPE, ID Plan
 5. พัฒนาคุณลักษณะเด็กไทย ได้แก่ สอนประวัติศาสตร์, สอนหน้าที่พลเมือง, ค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ
 6. พัฒนาระบบ ICT ได้แก่ DLTV, DLIT
 7. ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้
 8. พัฒนาระบบการสื่อสาร และระบบฐานข้อมูล
- ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พ.ศ. 2559-2562

ให้ผู้เรียน

1. ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำ
 - กลยุทธ์ 1 การสร้างโอกาสให้ครอบคลุมทุกระดับกลุ่ม/พื้นที่ในการเรียนรู้
 - กลยุทธ์ 2 สนับสนุนการบริหารจัดการงบประมาณประเภทงบเงินอุดหนุนรายหัว
 - กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการรับนักเรียนทุกระดับ
 - กลยุทธ์ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบ เพื่อลดความเสี่ยงในการออกกลางคัน
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - กลยุทธ์ 1 เสริมสร้างคุณภาพสถานศึกษาแต่ละประเภท
 - กลยุทธ์ 2 ส่งเสริมการเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์
 - กลยุทธ์ 3 การพัฒนาสู่มาตรฐานสากล
3. ยุทธศาสตร์พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมการผลิตบุคลากร
 - กลยุทธ์ 2 ส่งเสริมการสรรหาบุคลากร
 - กลยุทธ์ 3 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมืออาชีพ
 - กลยุทธ์ 4 เสริมสร้างขวัญกำลังใจและความก้าวหน้า ครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ยุทธศาสตร์พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา
 - กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษา
 - กลยุทธ์ 2 ส่งเสริมพัฒนาระบบ ICT เพื่อการสื่อสาร
 - กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมพัฒนาระบบ ICT เพื่อการบริหาร
 - กลยุทธ์ 4 ส่งเสริมพัฒนาสื่อ ICT
5. ยุทธศาสตร์พัฒนาการสื่อสารสู่อาเซียนและสากล
 - กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษา
 - กลยุทธ์ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - กลยุทธ์ 3 สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
6. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ
 - กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารส่วนกลาง
 - กลยุทธ์ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารเขตพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน
 - กลยุทธ์ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
 - กลยุทธ์ 4 ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ
 - กลยุทธ์ 5 ส่งเสริมพัฒนาโรงเรียนคู่ขนาน
7. ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา

กลยุทธ์ 1 ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

- 1 ปรับหลักสูตร
- 2 พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้

กลยุทธ์ 2 ปฏิรูประบบการสรรหาและพัฒนาครู

- 1 ระบบการสอบ การสรรหาเข้าสู่ตำแหน่ง
- 2 การพัฒนาครูแบบออนไลน์

กลยุทธ์ 3 ปฏิรูประบบบริหารจัดการ

- 1 ปรับระบบกลุ่มทำงานของเขตพื้นที่และกลุ่มโรงเรียน
- 2 พัฒนาโรงเรียนนิติบุคคล

จุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากล ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาที่สมดุลเหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 1.1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 1.1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา อ่านออก เขียนได้ ด้านคำนวณ และด้านการใช้เหตุผลที่เหมาะสม
- 1.1.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพ ด้วยการแนะแนว ทั้งโดยครูและผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ (ผู้ประกอบการ ศิษย์เก่า สถานประกอบการใน/นอกพื้นที่) และได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต
- 1.1.5 นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างน้อย 2 ภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

1.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะ และทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

- 1.2.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- 1.2.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา

และอยู่อย่างพอเพียง

1.2.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษา และการทำงาน และสามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

1.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเต็ม ศักยภาพเป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.1 เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ตามหลักวิชา

1.3.2 เด็กด้อยโอกาสและเด็กในพื้นที่พิเศษ ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและอัตลักษณ์แห่งตน

1.3.3 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรี และศิลปะ

1.3.4 นักเรียนที่เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ บุคคล องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น และการศึกษาทางเลือก ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

1.3.5 เด็กกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือเยียวยา ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

1.3.6 เด็กวัยเรียนในถิ่นทุรกันดาร พื้นที่ภูเขาสูง ได้รับการศึกษาและพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1 ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน การสอนคิดแบบต่าง ๆ และการวัดประเมินผล ให้สามารถพัฒนาและประเมินผลนักเรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ เป็น รายบุคคล

2.1.2 ครูสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างเหมาะสม

2.1.3 ครูได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน หรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อม ของโรงเรียน

2.1.4 ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.1.5 ครูจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน

2.1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณของความเป็นครู
การเป็นครูมืออาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2.1.7 ครูธุรการ บริหารจัดการงานธุรการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูประจำการ
มีเวลาทำการสอนได้เต็มศักยภาพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ
และเกิดประสิทธิผล

2.3 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

2.4 องค์กร คณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง วางแผนและสรรหาครู
และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

3.1 สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการกระจาย
อำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

3.1.1 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม
และประเมินผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และเป็นผู้ประสานงาน
หลัก ให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรงเรียน ร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กร อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้มาตรฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาระบบช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม
ตรวจสอบ การบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชิดชูเกียรติโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงขึ้น อัตราการออกกลางคันลดลง มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลงอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาทุกระดับ ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.1 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ทุกระดับ
ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมใน
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ทุกระดับ
ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

3.3 รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

3.3.1 โรงเรียนในสังกัดที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ลงมาได้รับการพัฒนาในหลากหลายรูปแบบ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

3.3.2 ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ว่างหากเป็นโรงเรียนภายในตำบลหรือใกล้เคียง สามารถเดินทางไป – กลับ ได้ตามปกติ ให้พัฒนาเป็นรูปแบบคู่มือนานโดยให้ผู้บริหารโรงเรียนหลัก ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่ว่างนั้น

3.3.3 เพิ่มครูผู้สอน เป็นไปตามเกณฑ์ที่ กคศ. กำหนด โดยยุบตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เป็นตำแหน่งครูผู้สอน ในโรงเรียนแบบคู่มือนาน

3.3.4 สนับสนุนค่าพาหนะโรงเรียนคู่มือนานแบบเหมาจ่ายวันละ 2 เที่ยวไป – กลับ และปัจจัยอื่นที่เหมาะสม

3.3.5 ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กยึดหลัก 3 ร. ได้แก่ ร่วมมือภาครัฐ ร่วมมือผู้มีส่วนได้เสีย และร่วมมือโดยสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม วัด บ้าน โรงเรียน

การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จและที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 สู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
2. สนับสนุนการบริหาร
3. บริการอย่างกัลยาณมิตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังนี้

ประยูร พรหมสูตร (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยนำหลักการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบในการดำเนินการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ขั้นปฏิบัติ

ชั้นสังเกต และชั้นสะท้อน พบว่าผลจากการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์
การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม

สื่อชัย พิศิฏฐศักดิ์ (2550) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานโรงเรียนวิถี
พุทธ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตาม ประสบการณ์ การบริหาร
ระดับชั้นเรียน ขนาดสถานศึกษา และเขตที่ตั้งสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา
อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2. การเปรียบเทียบการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทราจำแนกตาม ประสบการณ์ การบริหาร ระดับชั้นเรียน
ขนาดสถานศึกษา และเขตที่ตั้งสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ปนัดดา ปัญญา (2551) ได้ทำการศึกษาการรับรู้ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนคาราวินาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนคาราวินาลัย อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 721 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนโดยรวมมีพฤติกรรมในการรับรู้ เกี่ยวกับ
ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยการปฏิบัติบ่อย ๆ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนมี
พฤติกรรมการรับรู้ค่านิยมด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการปฏิบัติเป็นประจำ
ส่วนพฤติกรรมในการรับรู้ในการปฏิบัติบ่อย ๆ คือ ด้านการประหยัดอดออม การปฏิบัติตามคุณธรรม
ทางศาสนา การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ

รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรม
เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน สำหรับเยาวชน จังหวัด
มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1.รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี
งาม สำหรับเยาวชน จังหวัดมหาสารคาม ที่พัฒนาประกอบด้วย 3 ลำดับขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์
วางแผนและกำหนดวิธีพัฒนาโดยการสร้างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนที่
มีระดับชั้นและสภาพครอบครัวที่ต่างกัน มีการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
ที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน 3.ปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ปัจจัยด้านสังคม
ด้านการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
สามารถร่วมกันทำนายผลปฏิบัติตน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ร้อยละ 13:1
และ 4. การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และ 5. การพัฒนาด้วยการสร้าง
ความมีส่วนร่วม

อุไรวรรณ ฉนวนจิตร (2554) ได้ทำการวิจัยใช้ชุดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2. เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีโดยใช้ชุดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่าชุดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง มีประสิทธิภาพ 82.77/82.31 ซึ่งประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง ในภาพรวมเฉลี่ย 2.72 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีเป็นรายด้าน พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่มีต่อตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.76 อยู่ในระดับดี คุณธรรม จริยธรรมที่มีต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 2.72 อยู่ในระดับดี และคุณธรรมที่มีต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.71 อยู่ในระดับดี

นันทพร เชื้อคำ และคณะ (2555) ได้ทำการวิจัยบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำแนกตามอำเภอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่นักเรียนจำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และลักษณะของครอบครัวโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายผู้ปกครองมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05

พระครูพิศาลธรรณกิจ (2555) ได้ทำการศึกษาคุณธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธสู่จิตอาสา : กรณศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสู่จิตอาสา กลุ่มโรงเรียนทุ่งทอง เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบคุณธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

สู่จิตอาสาในกลุ่มโรงเรียนทุ่งทองในความแตกต่างระหว่างจำแนกเพศ ชาย หญิง และเพื่อศึกษาผลข้อเสนอแนะในการพัฒนาจิตอาสาโรงเรียนวิถีพุทธสู่จิตอาสา กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งทอง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธสู่จิตอาสาทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีน้ำใจ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความสามัคคี และด้านการทำงานเป็นทีม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสู่จิตอาสา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม พบว่าทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สุรชาติณี ธนบุรณีกาญจน์ (2555) การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ผลการวิจัยพบว่า จากการเปรียบเทียบการแสดงออกด้านความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมประเทศไทยและโรงเรียน Sanil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ด้านความนิยมสินค้า และด้านคุณธรรม จริยธรรม การแสดงออกด้านการรักชาติที่เหมือนกันดังนี้ การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ นักเรียนไม่รู้สึกลายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในไทย และการแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ การแสดงออกด้านความรักชาติที่แตกต่างกันดังนี้ ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะ นักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ และนักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝังและการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติในด้านความรักชาติของทั้ง 2 โรงเรียน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน ได้แก่ เรื่องวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีและการเรียนรู้ความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ได้แก่ สนทนาข่าวและเหตุการณ์สำคัญช่วงเช้า ความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ สอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุก ๆ วิชา หน้าที่ของประชาชนที่พึงปฏิบัติ สอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ด้านกิจกรรมที่เหมือนกัน ได้แก่ การจัดการศึกษาตามสถานภาพที่ทางประวัติศาสตร์ การแสดงวัฒนธรรม การจัดบอร์ด วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ ด้านกิจกรรมที่แตกต่าง ได้แก่ ธรรมเนียมปฏิบัติ และเลือกตั้งสภานักเรียน

ไชยพร เรื่องแห้ว (2556) ได้ทำการวิจัยบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

แก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาท ของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน จำแนกตามประสบการณ์พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านการมีวินัย ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3. แนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าความมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอย่างหลากหลายครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 ด้าน

สงวน สิทธิวงศ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนโพธิแสนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอัน พึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก และปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางส่วนประพฤติตนไม่เหมาะสม กับสภาพการเป็นนักเรียน มีจุดอ่อนด้านคุณธรรมพื้นฐาน ความกตัญญูกตเวทียะเปียบวินัย จิตสำนึก ของการเป็นเยาวชนที่ดี แสดงพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่น 2. แนวทางการ พัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนโพธิแสนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้แนวทางการพัฒนาดังนี้ การอบรมให้ความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ การสอนบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ การจัดกิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมเข้าค่ายโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ กิจกรรม 3 D วิถีธรรม และ 3. ติดตามผลส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนโพธิแสนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า นักเรียนมีระดับพฤติกรรมปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมอันพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดียิ่งขึ้น

สาวตรี จันทร์ดิษฐ (2558) ได้ศึกษาศึกษาาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามค่านิยมด้าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย และความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์สรุปผลการศึกษาในการสร้าง

กลยุทธ์ในการพัฒนาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติตนตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี และกลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน ได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจำนวน 8 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม กิจกรรมรักการอ่าน สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระสอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมดาวความดี กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครอง

งานวิจัยต่างประเทศ

ได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

แม็คมุลแลน (McMollen, 1985) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยและระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเมือง เพื่อเน้นพัฒนาวัยรุ่น พบว่าปัญหาทางวินัยส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของโรงเรียนเพราะนักเรียนต้องการสิ่งแวดล้อมที่ดี ยืนหยุ่นได้ โรงเรียนได้ให้ความสนใจเอาใจใส่และมีระเบียบวินัย การวิจัยได้สนับสนุนให้โรงเรียนจัดระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ดังนี้ 1. ฝึกครูในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในการเรียนการสอน 2. สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน 3. กำหนดความรับผิดชอบต่อปัญหาโดยการให้คำปรึกษากำหนดแนวทางของพฤติกรรม 4. กำหนดโครงการให้นักเรียนหยุดพักการเรียนชั่วคราว 5. วางแผนพัฒนาผู้ทำผิดบ่อย ๆ ให้แต่ละคนเป็นคนดี 6. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้และเกี่ยวข้องในการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน

อิริคสัน (Erickson, 1993) ได้ศึกษาความล้มเหลวของโรงเรียนชาวบราซิลในหมู่ผู้ออกกลางคัน ผู้เรียนซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษา จากการวิเคราะห์ความล้มเหลวในฐานะที่เป็นปัญหาทางโครงสร้าง อธิบายได้ 2 ประการ คือ เกิดปัญหาภายในตัวนักเรียน การขาดวินัยของนักเรียน ปัญหาด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับโรงเรียน การขาดความสนใจและความรู้ของครู โดยมีผู้เสนอว่าวินัยของนักเรียนและจริยธรรมของครูเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีของระบบการศึกษา

บูโต (Buteau, 1998) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสนทนาเรื่องราวที่เกี่ยวกับคุณธรรมในชั้นเรียนเกรด 3 ในรัฐบอสตัน สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า หน้าที่สำคัญของโรงเรียนมีอยู่ 2 ส่วน คือ การอบรมสั่งสอนและช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นคนดี และยังได้ค้นพบว่าการสอนเรื่องคุณธรรมในโรงเรียนนั้นยังมีความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ

ไม่มีที่สิ้นสุด และนอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนยังเป็นสถาบันที่มีบทบาทสูงในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียน

บัลดอร์สัน (Balderson) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้รูปแบบซึ่งส่งเสริม ด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีพฤติกรรมในด้านกรละเลยต่อหน้าที่และพฤติกรรมด้านสังคม ในทางบวกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มของนักเรียนที่ทดลองใช้รูปแบบซึ่งส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นกลุ่มที่แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ในทิศทางที่ปรารถนา แต่สิ่งที่สำคัญไปกว่านั้น พบว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น พฤติกรรมด้านการเข้าสังคมในทางบวกและพฤติกรรมด้านการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักเรียนเอง

อโตะ ยูโกะ (Uko, 2010) ได้ทำการวิจัยการเปลี่ยนเทียบค่านิยมทางจริยธรรมระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทย เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนรองลงมาเพื่อความสามารถในการปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และการยอมรับและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง 2. ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวญี่ปุ่น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การรักษาความสะอาดในการแต่งกาย รองลงมาคือความสามารถในการปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และการใช้ความสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ 3. จริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นที่ 6 ชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ไม่มีความแตกต่างทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 4. สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคม ไม่มีผลต่อค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่สภาพแวดล้อมทางการศึกษามีผลต่อค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวไทย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 5. สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาไม่มีผลต่อค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวญี่ปุ่น แต่สภาพแวดล้อมทางสังคม มีผลต่อค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวญี่ปุ่น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก

12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 173 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้วิจัยใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งหมด จำนวน 25 คน และใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 173 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 198 คน

ระยะที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจำนวน 1 คน ผู้บริหาร

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 4 คน นักวิชาการศึกษาจำนวน 1 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 แบ่งวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

2. ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 โดยการสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

1. ร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ

2. นำร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จากผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 4 คน และนักวิชาการศึกษาจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
 ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปข้อมูลต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ระยะ
 ดังนี้

ระยะที่ 1 แบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 เป็นแบบสอบถามมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่
 วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ
 (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
 (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.99) ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใช้ค่าร้อยละ ความรุนแรงของปัญหา โดยมีการแปล
 ความหมายของผลการวิเคราะห์ ดังนี้ (บุญชัย ภาละกาลม, 2557, น.4)

- ไม่มีเลย หมายถึง ไม่เป็นปัญหา
- มากกว่า 0 – 25% หมายถึง เป็นปัญหาน้อย
- 26 – 50% หมายถึง เป็นปัญหาปานกลาง
- 51 – 75% หมายถึง เป็นปัญหามาก
- 76 – 100% หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ระยะที่ 2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 ฉบับ โดยบันทึกการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 คน และนักวิชาการศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 แบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ

1.2. จัดทำร่างแบบสอบถาม สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการ

1.3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index: IOC) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการวัด

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (สุวิมล ติรภานันท์, 2550, น.166)

1.5. คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.

1.6. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนบ้านชำสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1.7. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.8. นำแบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเรื่องการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

2.1. นำสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ มาดำเนินการยกร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ และกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2.2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดสร้างเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.3. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบเนื้อหา ภาษา จำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหายิ่งขึ้น

2.4. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์

2.6. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำผลไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามช่วงระยะเวลาและเนื้อหาการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ทั้งหมด จำนวน 25 คน และเป็นครูผู้สอน จำนวน 173 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 198 คน

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นในการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 คน และนักวิชาการศึกษานักเรียนจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์แบบสอบถามสภาพและปัญหาแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปฏิบัติแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้ค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ของ John W. Best (อ้างถึงใน กาญจนนา วัฒนา, 2548, น.166) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติมากที่สุด

3.50– 4.49 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติมาก

2.50– 3.49 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติปานกลาง

1.50–2.49 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติน้อย

1.00 –1.49 หมายถึงระดับสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 โดยใช้คำร้อยละ ความรุนแรงของปัญหา โดยมีการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ ดังนี้ (บุญชัย ภาละกาล, 2557, น.4)

ไม่มีเลย หมายถึง ไม่เป็นปัญหา

มากกว่า 0 – 25% หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

26 – 50% หมายถึง เป็นปัญหาปานกลาง

51 – 75% หมายถึง เป็นปัญหามาก

76 – 100% หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำสภาพการปฏิบัติ และปัญหาของการดำเนินงานในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ทั้ง 3 ด้าน มาเปรียบเทียบในรายชื่อเพื่อกำหนดแนวทางโดยมีวิธีการเลือกดังนี้

มีสภาพการปฏิบัติมากที่สุดและมีปัญหาตั้งแต่ปานกลางถึงมากที่สุด

มีสภาพการปฏิบัติมากและมีปัญหาตั้งแต่ปานกลางถึงมากที่สุด

สภาพการปฏิบัติปานกลางและมีปัญหาตั้งแต่ปานกลางถึงมากที่สุด

สภาพการปฏิบัติน้อยและมีปัญหาตั้งแต่ปานกลางถึงมากที่สุด

สภาพการปฏิบัติน้อยที่สุดและมีปัญหาตั้งแต่ปานกลางถึงมากที่สุด

ระยะที่ 3 วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ของ John W. Best (อ้างถึงใน กาญจนา วัฒนา, 2548, น.166)

4.50 – 5.00 หมายถึงเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึงเหมาะสมและเป็นไปได้มาก

2.50 – 3.49 หมายถึงเหมาะสมและเป็นไปได้มากปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึงเหมาะสมและเป็นไปได้น้อย

1.00 – 1.49 หมายถึงเหมาะสมและเป็นไปได้น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	75	37.9
เพศหญิง	123	62.1
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	46	23.2
มากกว่า 30 ปี – 40 ปี	67	33.8
มากกว่า 40 ปี- 50 ปี	29	14.6
50 ปีขึ้นไป	56	28.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ตำแหน่ง /หน้าที่		
ผู้บริหารสถานศึกษา	25	12.6
ครูผู้สอน	173	87.4
4. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	113	57.1
ปริญญาโท	84	42.4
ปริญญาเอก	1	0.5
วุฒิการศึกษาอื่น ๆ		
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	56	28.3
มากกว่า 5 ปี - 10 ปี	50	25.3
มากกว่า 10 -15 ปี	19	9.6
มากกว่า 15-20 ปี	18	9.1
มากกว่า 20 ปี	55	27.8

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 75 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.9 เป็นเพศหญิง จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 อายุมากกว่า 30-40 ปี มีมากที่สุด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 รองลงมา คือ อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และอายุมากกว่า 40-50 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 ครูผู้สอน จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 87.4 วุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรีมีมากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 84 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.4 และ วุฒิการศึกษาอื่นมีน้อยที่สุด จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี มีมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคือ มากกว่า 20 ปี มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ มากกว่า 15-20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1	การจัดการเรียนการสอน	4.32	0.96	มาก	2
2	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.02	0.96	มาก	3
3	การจัดแหล่งเรียนรู้	3.93	1.01	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	4.00	0.98	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.02$) และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ที่	รายการ	ระดับปัญหา		แปลผล	ลำดับที่
		ไม่เป็นปัญหา (ร้อยละ)	เป็นปัญหา (ร้อยละ)		
1	การจัดการเรียนการสอน	35.37	64.63	เป็นปัญหามาก	1
2	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	37.61	62.39	เป็นปัญหามาก	2
3	การจัดแหล่งเรียนรู้	40.12	59.88	เป็นปัญหามาก	3
	รวมเฉลี่ย	37.70	62.30		

จากตารางที่ 5 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 62.30 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านโดยเรียงลำดับตามร้อยละของปัญหา จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัด การเรียนการสอน ร้อยละ 64.63 รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 62.39 และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ 59.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1	โรงเรียนวิเคราะห์ และประเมินหลักสูตร แกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.85	0.94	มาก	9
2	โรงเรียนดำเนินการให้ครูกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.89	0.94	มาก	7
3	โรงเรียนกำหนดให้ครูใช้วิธีการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสาระ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.01	0.98	มาก	1
4	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ให้นักเรียนบรรลุตามสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.91	0.99	มาก	5
5	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดกระบวนการ เรียนรู้ ฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.00	0.98	มาก	3
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเทคนิค การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.01	0.92	มาก	2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
7	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและ การประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และได้มาตรฐาน	3.94	0.99	มาก	4
8	โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผล ด้วยวิธีที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้อง กับค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.88	1.00	มาก	8
9	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามตรวจสอบและ ประเมินผลความก้าวหน้า ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.94	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.09	0.98	มาก	

จากตารางที่ 6 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่าประเด็นที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ โรงเรียนกำหนดให้ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{x}=4.01$) รองลงมาคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{x}=4.01$) และโรงเรียนกำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{x}=4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับ ที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	โรงเรียนวิเคราะห์ และประเมิน หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ	61	30.8	137	69.2	เป็นปัญหา มาก	1
2	โรงเรียนดำเนินการให้ครูกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ของแต่ละ หน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ	70	35.4	128	64.6	เป็นปัญหา มาก	4
3	โรงเรียนกำหนดให้ครูใช้วิธีการ จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	75	37.9	123	62.1	เป็นปัญหา มาก	6
4	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนบรรลุ ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	70	35.4	128	64.6	เป็นปัญหา มาก	4
5	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดกระบวนการ เรียนรู้ ฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	75	37.9	123	62.1	เป็นปัญหา มาก	6
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีทักษะและ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน เห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ	73	36.9	125	63.1	เป็นปัญหา มาก	5

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
7	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและ การประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และได้มาตรฐาน	70	35.4	128	64.6	เป็นปัญหา มาก	4
8	โรงเรียนดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	67	33.8	131	66.2	เป็นปัญหา มาก	2
9	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลความก้าวหน้า ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	69	34.8	129	65.2	เป็นปัญหา มาก	3
รวมเฉลี่ย		35.37		64.63			

จากตารางที่ 7 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 64.63 เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามร้อยละจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่าประเด็นปัญหา
ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนวิเคราะห์ และประเมินหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตร
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ร้อยละ 69.2 รองลงมาคือ โรงเรียนดำเนินการ
วัดผลและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ
ร้อยละ 66.2 และโรงเรียนจัดให้มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน
อย่างต่อเนื่องร้อยละ 65.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
10	โรงเรียนกำหนดนโยบายของกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.96	0.95	มาก	7
11	โรงเรียนกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเชื่อมโยงกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.94	0.92	มาก	8
12	โรงเรียนดำเนินการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติ หน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นำ ค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกใน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.05	0.94	มาก	6
13	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ สอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด	4.15	0.97	มาก	2
14	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ สอดแทรกในกิจกรรมชุมนุม	4.06	0.94	มาก	5
15	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ สอดแทรกในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	4.06	1.00	มาก	4
16	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรก ค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.87	1.01	มาก	11
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของ รัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น	4.11	1.00	มาก	3
18	โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น การปลูกต้นไม้ เป็นต้น	4.19	0.89	มาก	1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
19	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและ การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้อย่างชัดเจนและได้มาตรฐาน	3.93	1.00	มาก	9
20	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตาม จุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.90	1.00	มาก	10
รวมเฉลี่ย		4.02	0.96	มาก	

จากตารางที่ 8 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่าประเด็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น การปลูกต้นไม้ เป็นต้น (\bar{X} = 4.19) รองลงมา คือ โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด (\bar{X} = 4.15) และโรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น (\bar{X} = 4.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
10	โรงเรียนกำหนดนโยบายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	69	34.8	129	65.2	เป็นปัญหา มาก	2
11	โรงเรียนกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	72	36.4	126	63.6	เป็นปัญหา มาก	4
12	โรงเรียนดำเนินการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นำค่านิยมหลัก 12 ประการ	68	34.3	130	65.7	เป็นปัญหา มาก	1
13	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด	79	39.9	119	60.1	เป็นปัญหา มาก	8
14	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมชุมนุม	78	39.4	120	60.6	เป็นปัญหา มาก	7
15	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	76	38.4	122	61.6	เป็นปัญหา มาก	6
16	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการ	72	36.4	126	63.6	เป็นปัญหา มาก	4
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น	80	40.4	118	59.6	เป็นปัญหา มาก	9
18	โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น การปลูกต้นไม้ เป็นต้น	80	40.4	118	59.6	เป็นปัญหา มาก	9

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
19	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและ การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้อย่างชัดเจนและได้มาตรฐาน	74	37.4	124	62.6	เป็นปัญหา มาก	5
20	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตาม จุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	71	35.9	127	64.1	เป็นปัญหา มาก	3
รวมเฉลี่ย		37.61		62.39			

จากตารางที่ 9 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ประเด็นปัญหาด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นำค่านิยมหลัก 12 ประการ ร้อยละ 65.7 รองลงมา คือ โรงเรียนกำหนดนโยบายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ร้อยละ 65.2 และโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 64.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
21	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมซึ่งให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.96	1.04	มาก	5
22	โรงเรียนมีป้ายนิเทศให้ความรู้มุมประสบการณ์ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3.98	1.01	มาก	4
23	โรงเรียนมีกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อให้ความรู้และหลักการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.89	1.04	มาก	7
24	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยม 12 ประการ	4.10	0.98	มาก	1
25	ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ เอกสารหรือสื่อที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่เพียงพอ	3.93	0.98	มาก	6
26	โรงเรียนปรับปรุง พัฒนา สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และพร้อมใช้งาน	3.88	1.05	มาก	8
27	โรงเรียนดำเนินการให้วิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	3.71	1.06	มาก	11
28	โรงเรียนมีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ	3.81	0.97	มาก	10
29	ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด	4.07	0.97	มาก	2

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ			ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	
30	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด	4.05	0.97	มาก	3
31	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและนอกโรงเรียน	3.85	1.08	มาก	9
	รวมเฉลี่ย	3.93	1.01	มาก	

จากตารางที่ 10 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่าประเด็นด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยม 12 ประการ ($\bar{X}=4.10$) รองลงมา คือ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด ($\bar{X}= 4.07$) และผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด ($\bar{X}=4.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับ ที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
21	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายในและ นอกห้องเรียนที่เหมาะสมซึ่งให้ความรู้ เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	76	38.4	122	61.6	เป็นปัญหา มาก	3
22	โรงเรียนมีป้ายนิเทศให้ความรู้ มุมประสบการณ์ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่อง ค่านิยมหลัก 12 ประการที่นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	80	40.4	118	59.6	เป็นปัญหา มาก	5
23	โรงเรียนมีกิจกรรมเสี่ยงตามสายเพื่อ ให้ความรู้และหลักการปฏิบัติตาม ค่านิยมหลัก 12 ประการ	69	34.8	129	65.2	เป็นปัญหา มาก	1
24	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียน ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยม 12 ประการ	87	43.9	111	56.1	เป็นปัญหา มาก	9
25	ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ เอกสาร หรือสื่อที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่เพียงพอ	84	42.4	114	57.6	เป็นปัญหา มาก	7
26	โรงเรียนปรับปรุง พัฒนา สื่อและ แหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และพร้อม ใช้งาน	80	40.4	118	59.6	เป็นปัญหา มาก	5
27	โรงเรียนดำเนินการให้วิทยากรในท้องถิ่น มาให้ความรู้และร่วมจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	78	39.4	120	60.6	เป็นปัญหา มาก	4
28	โรงเรียนมีการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างสม่ำเสมอ	73	36.9	125	63.1	เป็นปัญหา มาก	2

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปัญหา				แปลผล	ลำดับ ที่
		ไม่เป็นปัญหา		เป็นปัญหา			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
29	ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างเด่นชัด	80	40.4	118	59.6	เป็นปัญหา มาก	5
30	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างเด่นชัด	82	41.4	116	58.6	เป็นปัญหา มาก	6
31	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ ทั้งในและนอกโรงเรียน	85	42.9	113	57.1	เป็นปัญหา มาก	8
รวมเฉลี่ย		40.12		59.88			

จากตารางที่ 11 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 59.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ประเด็นปัญหาด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ โรงเรียนมีกิจกรรมเสี่ยงตามสายเพื่อให้ความรู้และหลักการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ร้อยละ 65.2 รองลงมาคือ โรงเรียนมีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 63.1 และโรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมซึ่งให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ร้อยละ 61.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประเด็นการสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 โดยนำข้อที่มีสภาพการปฏิบัติตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุดมาจับคู่กับข้อที่ปัญหาตั้งแต่ระดับปานกลางถึงมากที่สุดมาเรียงลำดับความสำคัญ จึงกลายมาเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่มร่วมกันร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

ผลการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุมการจัดสนทนากลุ่มที่สมาชิกผู้เข้าร่วมอภิปราย ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

1. โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและค่านิยมหลัก 12 ประการโดยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ในหลักสูตรสถานศึกษา
2. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำจุดเน้น/นโยบายการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนโดยบูรณาการการถ่ายทอดรายวิชาต่าง ๆ
3. ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการโดยที่หลากหลาย
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะ เทคนิค และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ
5. ครูต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
6. ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับ
ค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. ผู้บริหารมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำค่านิยมหลัก
12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ
ในวันสำคัญต่าง ๆ
5. โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก
12 ประการ
6. ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก
12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
7. โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์
ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ด้านที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้

1. โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสมเช่น การจัด
ป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก
12 ประการ
2. โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้ เรื่องค่านิยม
หลัก 12 ประการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการ
แสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด
4. ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึง
การเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด
5. โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยมหลัก
12 ประการ
6. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น เข้ามา
มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและนอกโรงเรียน
7. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก
12 ประการอย่างสม่ำเสมอ

แสดงดังตัวอย่างข้อความเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

“...ผู้บริหารให้ครูทำแผนแต่แผนนั้นต้องให้เป้าหมายสอดคล้องกับค่านิยมหลัก

12 ประการ...”

(ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2)

“...โรงเรียนต้องวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและโดยสอดคล้องเข้ากับค่านิยมหลัก

12 ประการในหลักสูตรสถานศึกษา”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากปาด)

“...ในการนิเทศติดตามผลอาจจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารก็ได้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง)

ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

“...ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง)

“...ต้องให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำหมัน)

“...ผู้บริหารควรจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลความก้าวหน้า...”

(เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2)

ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

“...โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้กับชุมชนได้รู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ชุมชนจะได้

เป็นแบบอย่างที่ดีได้...”

(นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลน้ำปาด)

“...แหล่งเรียนรู้ควรมีทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ

เช่น เสียงตามสายหรือมุมประสบการณ์...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากปาด)

“...เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการ

วางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง)

“...ในทุก ๆ ด้านต้องมีการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา...”

(ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2)

**ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อ
พัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2**

ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 2 จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ
จำนวน 25 โรงเรียน โดยการสอบถาม ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำนวน 75 คน ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
1	การจัดการเรียนการสอน	4.89	0.10	มากที่สุด	3
2	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.90	0.06	มากที่สุด	2
3	การจัดแหล่งเรียนรู้	4.91	0.09	มากที่สุด	1
	รวมเฉลี่ย	4.90	0.08	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 แสดงผลความเหมาะสมการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
(\bar{X} = 4.90) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติจากมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ (\bar{X} = 4.91) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
(\bar{X} =4.90) และด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.89) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
 ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
1	โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและ ค่านิยมหลัก 12 ประการโดยสอดแทรก ค่านิยมหลัก 12 ประการในหลักสูตร สถานศึกษา	4.99	0.12	มาก	1
2	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำจุดเน้น/ นโยบายการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยบูรณาการการฝ่ายรายวิชาต่าง ๆ	4.87	0.34	มาก	4
3	ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการ เรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยม หลัก 12 ประการโดยที่หลากหลาย	4.92	0.27	มาก	2
4	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะ เทคนิค และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.85	0.36	มาก	5
5	ครูต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.83	0.38	มาก	6
6	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง	4.91	0.29	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.89	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษา
 เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่าประเด็นที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการในหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.99$) รองลงมาคือ ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X}= 4.92$) และ ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 4.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
1	โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.95	0.23	มาก	1
2	ผู้บริหารมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.88	0.33	มาก	5
3	ครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.92	0.27	มาก	3
4	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ในวันสำคัญต่าง ๆ	4.81	0.39	มาก	7
5	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.87	0.34	มาก	6
6	ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.91	0.29	มาก	4

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
7	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.93	0.25	มาก	2
	รวมเฉลี่ย	4.90	0.30	มากที่สุด	

จากตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ประเด็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.93$) และครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
1	โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสมเช่น การจัดป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.96	0.20	มาก	1
2	โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.92	0.27	มาก	3

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	ลำดับที่
3	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด	4.95	0.23	มาก	2
4	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการ	4.84	0.47	มาก	5
5	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยมหลัก 12 ประการ	4.92	0.27	มาก	3
6	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการ ศึกษาและหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมใน การวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและนอกโรงเรียน	4.91	0.29	มาก	4
7	โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้แหล่ง เรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างสม่ำเสมอ	4.91	0.29	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.91	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.91$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ประเด็นด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียน จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น การจัดป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{X}=4.96$) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึง การเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด ($\bar{X}= 4.95$) และลำดับที่ 3 เท่ากัน 2 ข้อคือ โรงเรียน มีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและโรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ($\bar{X}=4.92$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา พัฒนาแนวทางค่านิยมหลัก 12 ประการ และประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 173 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน ระยะที่ 2 ได้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษาจำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาวิไลพุทธ จำนวน 4 คน และระยะที่ 3 ได้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 25 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.09) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.32) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (\bar{X} = 4.02) และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ (\bar{X} = 3.93) ตามลำดับ

2. ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมเป็นปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 62.30 เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามร้อยละของปัญหา จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 64.63 รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร้อยละ 62.39 และด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ ร้อยละ 59.88 ตามลำดับ

3. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากการสนทนากลุ่มได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 2 ดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

1. โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและค่านิยมหลัก 12 ประการโดยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการในหลักสูตรสถานศึกษา
2. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำจุดเน้น/นโยบายการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนโดยบูรณาการการผ่านรายวิชาต่าง ๆ
3. ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการโดยวิธีการที่หลากหลาย
4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะ เทคนิค และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ
5. ครูต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
6. ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. ผู้บริหารมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ในวันสำคัญต่าง ๆ
5. โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับ

ค่านิยมหลัก 12 ประการ

6. ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
7. โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ด้านที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้

1. โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น การจัดป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด
4. ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด
5. โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยมหลัก 12 ประการ
6. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น เข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ ทั้งในและนอกโรงเรียน
7. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ

3. ความเหมาะสมการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุทิน ศรีโมรา (2548) และ อำไพ คำรอด (2549) ได้ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ อำนวย โคนะโกล (2559) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินงานสนองตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ทุกโรงเรียนจึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 โดยภาพรวมเป็นปัญหามาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านเป็นปัญหามากซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุทิน ศรีโมรา (2548) และอำไพ คำรอด (2549) ได้ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียนยังไม่มีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามค่านิยมหลัก

12 ประการอย่างเหมาะสม

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นมีด้วยกัน 3 ด้านประกอบด้วย ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอน มี 6 แนวทาง ด้านที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 7 แนวทาง และด้านที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้ มี 7 แนวทาง ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การจัดการเรียนการสอนโดยมีแนวทางดังนี้ 1. โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและค่านิยมหลัก 12 ประการโดยสอดคล้องค่านิยมหลัก 12 ประการในหลักสูตรสถานศึกษา 2. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำจุดเน้น/นโยบายการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ

สู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนโดยบูรณาการการผ่านรายวิชาต่าง ๆ 3. ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการโดยที่หลากหลาย 4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะ เทคนิค และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ 5. ครูต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและ 6. ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับสวทศฯ จันทรดิษฐ์ (2558) ได้ศึกษาศึกษาระดับปฏิบัติการการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการศึกษาในการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาระดับปฏิบัติการการปฏิบัติตามค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยและความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร กลยุทธ์ที่ 2 การสอนสอดแทรกทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาค่านิยมโดยยกย่องเชิดชูคนดี กลยุทธ์ที่ 4 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน ได้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจำนวน 8 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาค่านิยม กิจกรรมรักการอ่าน สอนสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ สอนสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมดาวความดี กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมภาคี 4 ฝ่าย เครือข่ายผู้ปกครอง และสอดคล้องกับศิริวรรณ กันศิริ (2559) ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาควรตั้งวัตถุประสงค์การประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยอิงคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลัก 12 ประการ กำหนดให้ในทุกรายวิชาได้กำหนดตัวชี้วัดและวิธีการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนที่ชัดเจน

ด้านที่ 2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีแนวทางดังนี้ 1. โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ 2. ผู้บริหารมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. ครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ในวันสำคัญต่าง ๆ 5. โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการ 6. ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการด้วยวิธีการที่หลากหลาย 7. โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับ ประยูร พรหมสูตร (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชน

ปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยนำหลักการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบในการดำเนินการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และขั้นสะท้อน พบว่า ผลจากการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านปะโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม และสอดคล้องกับผลวิจัยของพัฒนา สาร (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม 5 กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการทุก ๆ กิจกรรม ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ

ด้านที่ 3 การจัดแหล่งเรียนรู้โดยมีแนวทางดังนี้ 1. โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น การจัดป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ 2. โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด 4. ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด 5. โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยมหลัก 12 ประการ 6. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและนอกโรงเรียน 7. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน สำหรับเยาวชน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม สำหรับเยาวชน จังหวัดมหาสารคาม ที่พัฒนาประกอบด้วย 3 ลำดับขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์วางแผนและกำหนดวิธีพัฒนาโดยการสร้างแก่นนักเรียนที่มีระดับขั้นและสภาพครอบครัวที่ต่างกัน มีการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน 3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ปัจจัยด้านสังคม ด้านการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สามารถร่วมกันทำนายผลปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และ 4. การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และ 5. การพัฒนาด้วยการสร้างความมีส่วนร่วมและนันทพร เชื่อคำ และคณะ(2555) ได้ทำการวิจัยบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยมิตถุประสงค์เพื่อ

เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จำแนกตามอำเภอ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนจำแนกตาม อาชีพ ระดับการศึกษา และลักษณะของครอบครัวโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายผู้ปกครองมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกัน

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทุกด้านพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางทั้ง 3 ด้านนั้นล้วนเป็นด้านที่ครอบคลุมส่งผลให้ทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ค่านิยมหลัก 12 ประการซึ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นระบบมีขั้นตอนการดำเนินงานและแต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ(กระทรวงศึกษาธิการ 2542, น.30-31) และต้องจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อนำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับวีรพงษ์ คล้อยดี (2558) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในด้านค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นตัวแบบที่ดีและสามารถใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครองมีความตระหนักรู้ เข้าใจและเห็นความสำคัญในการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สถานศึกษาต้องระบุดำเนินกิจกรรมแต่ละค่านิยมที่จะขับเคลื่อนให้ชัดเจน กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันให้ทุกคนรับรู้ เข้าใจ ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปลง และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ต้องตระหนักในเรื่อง การมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ควรน้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา จัดกิจกรรมตามรอยเบื้องยุคลบาทให้นักศึกษาตระหนักในคุณค่าของการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความรัก ความสามัคคี และสันติวิธีปลูกจิตใต้สำนึกถึงการเป็นคนดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดจิตสำนึกถึงการเป็นคนดี และเกิดจิตสำนึกด้านคุณค่าของตัวเอง การเป็นแบบอย่างที่ดี การสอนแลปลูกฝังโดยผ่านกิจกรรมที่เน้น การปฏิบัติ โดยผ่านประเพณีท้องถิ่นลงมือปฏิบัติจริง ต้องเริ่มกิจกรรมที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนก่อน

แล้วจึงขยายไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวออกไป การกระทำจากสิ่งที่ใกล้ตัวจะทำให้เห็นปัญหาได้ชัดเจน และหาวิธีที่จะช่วยเหลือได้ง่าย สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเป็นตัวอย่งที่ดีของบุคคลใกล้ชิด เช่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และยังพบว่าการสร้างแบบอย่างที่ดีในการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนแล้วนักเรียนจะเป็นคนดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูควรพัฒนาศักยภาพครูในเรื่องการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยมีการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการและสอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ
2. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เมื่อโรงเรียนมีผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนต้องมอบหมายครูที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้จัดกิจกรรมเพื่อซ่อมเสริมผู้เรียนคนดังกล่าวได้ทำกิจกรรมตามจุดประสงค์ของค่านิยมหลัก 12 ประการให้ครบถ้วนแล้วจึงให้ผ่านเกณฑ์การประเมินในลำดับต่อไป
3. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโรงเรียนต้องตั้งเกณฑ์การประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการหรือไม่ สภาพยังดีอยู่หรือควรปรับปรุง ซ่อมแซม มีเพียงพอหรือไม่ และกำหนดให้โรงเรียนรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการประเมินแหล่งเรียนรู้เป็นประจำทุกปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการกับค่านิยมหลัก 12 ประการ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา. (2521). *ครูมือครูจริยศึกษาฉบับกรมการศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา วัฒนา. (2548). *การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). *คุณธรรมและจริยธรรม หลักและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษา* สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เขาวน มณีวงศ์. (2527). *การบริหารกิจการนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ไชยพร เรืองแท้. (2556). *บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2526). *ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมนักเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2540). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นวลศิริ เปาโลहित. (2545). *จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพร เชื้อคำ และคณะ. (2555). *บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2552). *การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชัย ภาละกาล. (2557). *การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ในกระบวนการดำเนินงานอนามัยชุมชน บทเรียนในการนำทฤษฎีสู่การฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในชุมชน*. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*. 24. 4.

- บันดดา ปัญญา. (2551). *การรับรู้เกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน
ดาราวิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ประยูร พรหมสูตร. (2550). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียน
ชุมชนป่าโค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. หนองคาย: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 1.*
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา และสุทิน เนียมพลับ. (2545). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- พนัส หันนาคินทร์. (2529). *หลักการบริหารโรงเรียน ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- พระครูปริยัติธรรมวงศ์. (2557). *การพัฒนาสังคมไทยบนฐานพุทธธรรม : ค่านิยมหลักของคนไทย
12 ประการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระครูพิศาลอรธกิจ. (2555). *ศึกษาคุณธรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
สู่จิตอาสา : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งทองลัดส์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่
เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พัฒนา สาธ. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวิทยาลัยกาญจนาภิเษกเชียงราย.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- เมธี ปิลาธนานนท์. (2543). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จรัลสนิทวงศ์.*
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). *การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.*
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). *พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา
อินเตอร์พริ้นต์.*
- รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง และคณะ. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
ค่านิยมที่ดีงามและการสร้างเครือข่ายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน
จังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 3(3), 121.*
- ลือชัย พิสิฐคุศภัค. (2550). *ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2547). *พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ทิพย์วิสุทธิ์.*
- วีรพงษ์ คล้อยดี. (2558). *กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 6(6), 57.*
- ศจี อนันต์นพคุณ. (2542). *กลวิธีบริหารงานอย่างมีคุณภาพ. สงขลา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.*
- ศิริวรรณ กันศิริ. (2559). *การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*

- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. (2553). ทศวรรษการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์ระวัง
ทางวัฒนธรรม.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.
- สมพร เพ็ญจันทร์. (2547). แนวคิดและหลักการจัดการองค์การในองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมุน อมรวิวัฒน์และ ทิศนา แคมมณี. (2526). หลักการสอนจริยศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สังวาล สิทธิวงศ์. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและ
ค่านิยมอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 23. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(46), 111.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สาวิตรี จันทร์ดิษฐ. (2558). การพัฒนาค่านิยมด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย และความ
เข้มแข็งทั้งร่างกาย จิตใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านกระสัง
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2557). คำสั่งกลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษาที่ ศธ 04083/3866 เรื่องแนวทางดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง
ค่านิยม 12 ประการ ระดับสถานศึกษา. สืบค้น 10 มกราคม 2560 จาก
<https://www.br2.go.th/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (2557). คำสั่งกลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา เรื่องค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ : ความหมาย หรือ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ. สืบค้น 10 มกราคม 2560 จาก
<http://www.skarea2.go.th/web/2-to-school>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2558). แนวทางการขับเคลื่อนค่านิยม
หลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2557). คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่

0893.2/ว 1763 เรื่องค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ. สืบค้น 10 มกราคม 2560

<http://www.dla.go.th/>

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2557). *หลักสูตรค่ายเสริมสร้างค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- สุทิน ศรีโมรา. (2548). *ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุรชาติ ธนบูรณ์กาญจน์. (2555). *การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิต ระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรภานันท์. (2550). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลี กลับมารัมย์. (2556). *ปัญหาการบริหารวินัยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนวยการ ดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อำไพ คำรอด. (2549). *การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อิโต ยูโกะ. (2010). *การเปรียบเทียบค่านิยมทางจริยธรรม ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุไรวรรณ ฉนวนจิตร. (2554). *การใช้ชุดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ฮาว จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Balderson, D. W. (2004). The Effects of a Personal Accountability and Personal Model on Urban Elementary Student Positive Social and Off-task Behaviors. *Journal of*

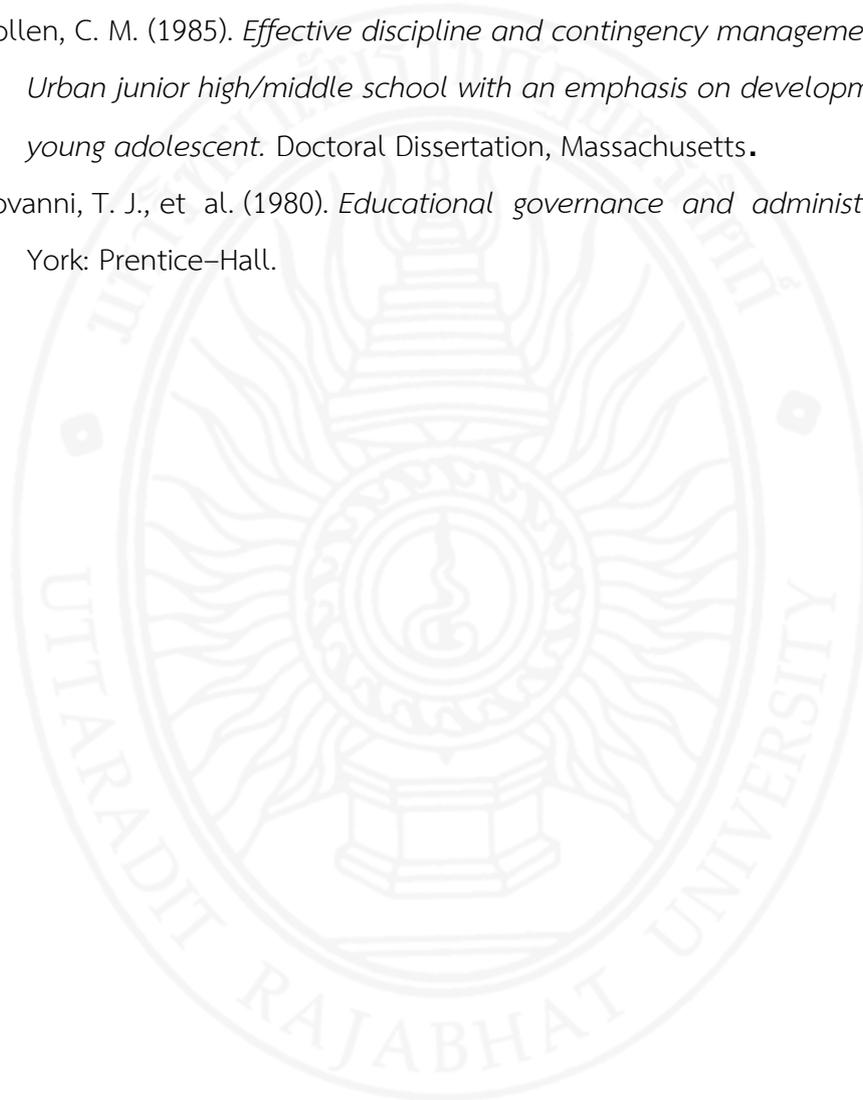
Teaching in Physical Education, 24, 87.

Buteau, G. E. (1998). *Discourse of Moral Issues In a Third Grade Classroom (Elementary Schools, Public Education, Ethics)*. Boston: UMI.

Erickson, F. (1993). *A study of diversity in explanations of educational difficulties among rural and urban youth in Brazil*. Finland: Oulum Yliopisto.

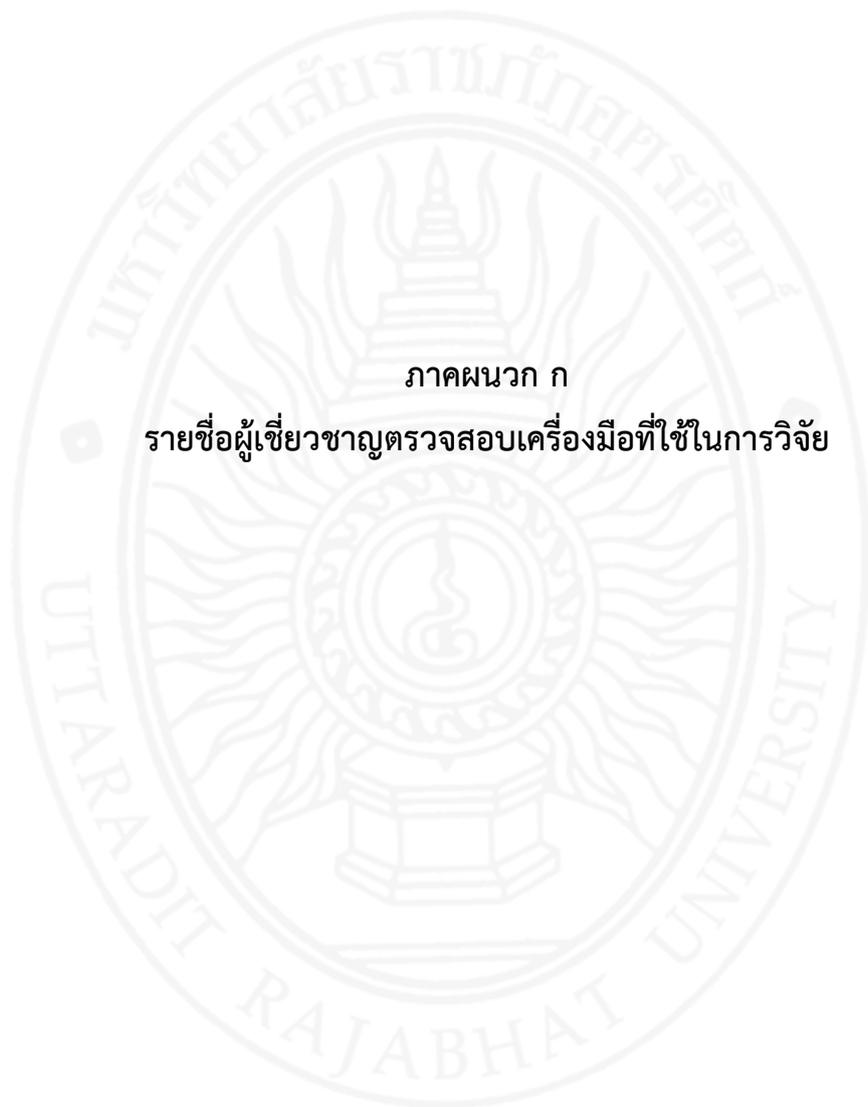
McMollen, C. M. (1985). *Effective discipline and contingency management system an Urban junior high/middle school with an emphasis on development needs to young adolescent*. Doctoral Dissertation, Massachusetts.

Sergiovanni, T. J., et al. (1980). *Educational governance and administration*. New York: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผศ.ดร.วจี ปัญญาใส อาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ บุญรักษ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. นายสง่า มีอินถา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
4. นายสุริยะ อยู่สืบ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนไกรลาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
5. นางสาวมนรดา ลาปี ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ภาคผนวก ข

ขอหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.วจี ปัญญาใส

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบ IOC	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์สุรเชษฐ์ บุญรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบ IOC	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศิสังข์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทยกแก้ว กมลวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศิสังข์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสง่า มีอินธา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบ IOC	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสุริยะ อยู่สืบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบ IOC	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวมนรดา ลาปี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบสอบถามสำหรับการตรวจสอบ IOC	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศิสังข์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณเดช เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศิสังข์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนขอเก็บข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่	โรงเรียน
1	บ้านสี่เสียดำรุง
2	จirimอนุสรณ์ 2
3	น้ำพร้าวสามัคคี
4	บ้านห้วยด้าววิทยา
5	บ้านน้ำหมัน
6	บ้านน้ำลี
7	ชุมชนผาเลือดวิทยาการ
8	อนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต)
9	นิคมสงเคราะห์ฯ 3
10	นิคมสงเคราะห์ฯ 1
11	บ้านเด่นเหล็ก
12	ชุมชนบ้านนากกล้า
13	บ้านห้วยคอม
14	บ้านปากปาด
15	บ้านห้วยไคร้
16	บ้านห้วยมุ่น
17	ป่าก้างวิทยา
18	บ้านห้วยผึ้ง
19	ราชประชานุเคราะห์ 13
20	ชุมชนวัดมหาธาตุ
21	บ้านห้วยลึก
22	บ้านนาไพร
23	บ้านห้วยสูง
24	บ้านบ่อเปี้ย
25	บ้านห้วยยาง

ภาคผนวก ง
หนังสือขอเก็บข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๐๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต ๒” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณเดช เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ตามแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ของ นักศึกษาในชั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐-๕๕๔๑-๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศสิงห์ ๐-๘๓๓๖-๘๐๐๓-๗

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2 ผลของการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนหรือการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาได้

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3. ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน ช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงสภาพและปัญหา ตามความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จ.ส.อ.หญิงนพมาศ อินทศีสิงห์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความ
ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 30 ปี () มากกว่า 30 ปี - 40 ปี
() มากกว่า 40 ปี - 50 ปี () 50 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง /หน้าที่

() ผู้บริหารสถานศึกษา () ครูผู้สอน

4. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

() ไม่เกิน 5 ปี () มากกว่า 5 ปี - 10 ปี
() มากกว่า 10 -15 ปี () มากกว่า 15-20 ปี
() มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก
12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ขอให้ท่านพิจารณา สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ โรงเรียน
ของท่านได้ปฏิบัติ และมีระดับปัญหาเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่โรงเรียนของท่าน ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่โรงเรียนของท่าน ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง สภาพที่โรงเรียนของท่าน ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่โรงเรียนของท่าน ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่โรงเรียนของท่าน ปฏิบัติที่สุด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างตามความเป็นจริง

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	โรงเรียนวิเคราะห์ และประเมินหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับค่านิยม หลัก 12 ประการ					
2	โรงเรียนดำเนินการให้ครูกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยม หลัก 12 ประการ					
3	โรงเรียนกำหนดให้ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
4	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ทำให้นักเรียนบรรลุตามสาระและมาตรฐานการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
5	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึก ทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ					

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ					
7	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและได้มาตรฐาน					
8	โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
9	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
10	โรงเรียนกำหนดนโยบายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
11	โรงเรียนกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
12	โรงเรียนดำเนินการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
13	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด					
14	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมชุมนุม					
15	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้					
16	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการ					
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น วันพ่อ					

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับ ค่านิยม 12 ประการ เช่นการปลูกต้นไม้ เป็นต้น					
19	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนและได้ มาตรฐาน					
20	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน					
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้						
21	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกห้องเรียน ที่เหมาะสมซึ่งให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ					
22	โรงเรียนมีป้ายนิเทศให้ความรู้ มุมประสบการณ์ซึ่ง เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
23	โรงเรียนมีกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อให้ความรู้และ หลักการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ					
24	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยม 12 ประการ					
25	ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ เอกสารหรือสื่อที่ให้ ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่เพียงพอ					
26	โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัดเพื่อร่วมกันจัดทำแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการ					
27	โรงเรียนดำเนินการให้วิทยากรในท้องถิ่นมาให้ ความรู้และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง ค่านิยมหลัก 12 ประการ					

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28	โรงเรียนมีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ					
29	ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด					
30	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด					
31	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและนอกโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นปัญหาการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ขอให้ท่าน
พิจารณา ปัญหาการบริหารสถานศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ โรงเรียนของท่านมีปัญหาหรือไม่

ที่	ปัญหาการบริหารสถานศึกษา	ระดับปัญหา	
		ไม่เป็นปัญหา	เป็นปัญหา
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1	โรงเรียนวิเคราะห์ และประเมินหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
2	โรงเรียนดำเนินการให้ครูกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
3	โรงเรียนกำหนดให้ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
4	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนบรรลุตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
5	โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ		
6	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ		
7	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและได้มาตรฐาน		
8	โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับค่านิยมหลัก		

ที่	ปัญหาการบริหารสถานศึกษา	ระดับปัญหา	
		ไม่เป็นปัญหา	เป็นปัญหา
	12 ประการ		
9	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามตรวจสอบแลประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง		
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
10	โรงเรียนกำหนดนโยบายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
11	โรงเรียนกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเชื่อมโยงกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
12	โรงเรียนดำเนินการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่นำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
13	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด		
14	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมชุมนุม		
15	โรงเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้		
16	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการ		
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเฉลิมพระชนพรรษา เป็นต้น		
18	โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ เช่นการปลูกต้นไม้ เป็นต้น		

ที่	ปัญหาการบริหารสถานศึกษา	ระดับปัญหา	
		ไม่เป็นปัญหา	เป็นปัญหา
	พัฒนาผู้เรียน		
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้			
19	โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนและได้มาตรฐาน		
20	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้ได้รับการซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรม		
21	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมซึ่งให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ		
22	โรงเรียนมีป้ายนิเทศให้ความรู้ มุมประสบการณ์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง		
23	โรงเรียนมีกิจกรรมเสียงตามสายเพื่อให้ความรู้ และหลักการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก 12 ประการ		
24	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยม 12 ประการ		
25	ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ เอกสารหรือสื่อที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการที่เพียงพอ		
26	โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน และวัดเพื่อร่วมกันจัดทำแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ		
27	โรงเรียนดำเนินการให้วิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ		
28	โรงเรียนมีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ		

ที่	ปัญหาการบริหารสถานศึกษา	ระดับปัญหา	
		ไม่เป็นปัญหา	เป็นปัญหา
29	ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดง ถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่าง เด่นชัด		
30	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็น ผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด		
31	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการ ศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำ แหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการทั้งในและ นอกโรงเรียน		

แบบตรวจสอบความเหมาะสม

เรื่อง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความเหมาะสมฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลของการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนหรือการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษาได้

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3. ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน ช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จ.ส.อ.หญิงณัฐพัชร์ อินทศสิงห์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก

12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตามความเป็นจริง หรือเติมข้อความ

ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 30 ปี () มากกว่า 30 ปี - 40 ปี
() มากกว่า 40 ปี - 50 ปี () 50 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง /หน้าที่

() ผู้บริหารสถานศึกษา () ครูวิชาการ
() ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

() ไม่เกิน 5 ปี () มากกว่า 5 ปี - 10 ปี
() มากกว่า 10 -15 ปี () มากกว่า 15-20 ปี
() มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ขอให้ท่านพิจารณา ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง แนวทางเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง แนวทางเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง แนวทางเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง แนวทางเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง แนวทางเหมาะสมน้อยที่สุด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและค่านิยมหลัก 12 ประการโดยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการในหลักสูตรสถานศึกษา					
2	ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำจุดเน้น/นโยบายการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนโดยบูรณาการการฝ่ายรายวิชาต่าง ๆ					
3	ผู้บริหารต้องกำหนดให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการโดยที่หลากหลาย					
4	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะ เทคนิค และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ					
5	ครูต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
6	ผู้บริหารจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
1	โรงเรียนกำหนดนโยบายและแผนการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ					
2	ผู้บริหารมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ สอดแทรก ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
3	ครูนำค่านิยมหลัก 12 ประการสอดแทรกใน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
4	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สนองนโยบายของรัฐบาลที่ สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ในวัน สำคัญต่าง ๆ					
5	โรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการ					
6	ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้วย วิธีการ ที่หลากหลาย					
7	โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ ได้รับ การซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ของกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้						
1	โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนที่เหมาะสมเช่น การจัดป้ายนิเทศ มุมประสบการณ์ กิจกรรมเสียงตามสายเป็นต้น เพื่อให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ					
2	โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีหนังสือ เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ความรู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
3	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด					
4	ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงถึงการเป็นผู้มีค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเด่นชัด					
5	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามค่านิยมหลัก 12 ประการ					
6	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา และหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำแหล่งเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ ทั้งในและนอกโรงเรียน					
7	โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ					

ภาคผนวก ฉ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยกำหนดค่าเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่าขึ้นไปของคำถาม ถือว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	IOC
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
1	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
1	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	IOC
ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้						
1	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	+1	+1	+1	0	+1	0.8
10	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	1

ภาคผนวก ช
ภาพการสนทนากลุ่ม

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 สทนากลุ่ม (Focus group discussion)
แนวทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยม 12 ประการของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ. 2561
ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
 พิจารณาร่างแนวทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน
 ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
 วันที่ 11 เดือน กันยายน พ.ศ. 2561
 ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2

1. นายประสพสุข ดีอินทร์	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 2
2. นางสาวจุฑามาส พงษ์โนรี	กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2
3. นายอรุณ ทองจันทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง
4. ดร.เสมอ นาสอน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากปาด
5. นายสันติภาพ ภูสมศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำหมัน
6. นางดาวดึงค์ มาลาทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง
7. นายสุริยา ชิงหอม	นักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลน้ำปาด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ณัฐพัชร์ อินทศสิงห์
วัน เดือน ปี เกิด	12 เมษายน 2533
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	55/1 หมู่ 10 ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 30160
ผลงานตีพิมพ์	"แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2" วารสารการวิจัย กาสะลองคำ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)